

Ås kommune

1. tertialrapport 2009

Perioden 1/1 – 30/4 2009

Kommunestyret 17.6.2009

INNHold

1 INNLEDNING	3
2 ØKONOMI	6
2.1 DRIFTSSTATUS	6
2.2 INVESTERINGSPROGRAMMET – STATUS	12
2.3 FINANSFORVALTNING	14
3 FELLES MÅLKART	15
4 FOKUSOMRÅDE SAMFUNN	17
4.1 GOD FYSISK OG PSYKISK HELSE BLANT INNBYGGERNE.....	18
4.2 GODE SOSIALE OG FYSISKE MILJØER	19
4.3 BÆREKRAFTIG FORVALTNING AV AREALER OG TEKNISK INFRASTRUKTUR.....	23
5 FOKUSOMRÅDE BRUKERE	25
5.1 BARN OG UNGE.....	27
5.2 VOKSNE	31
6 FOKUSOMRÅDE MEDARBEIDERE	35
6.1 GODT ARBEIDSMILJØ	36
6.2 GOD LEDELSE	36
6.3 KOMPETENTE MEDARBEIDERE.....	36
6.4 ORGANISERING AV ARBEIDET.....	37
6.5 LØNNS- OG ARBEIDSTIDSORDNINGER	37
6.6 EFFEKTIVE OG ANVENDBARE STØTTESYSTEMER OG VERKTØY	37
7 FOKUSOMRÅDE ØKONOMI	39
7.1 TILFREDSSTILLENDEN NETTO DRIFTSRESULTAT	40
7.2 GOD ØKONOMISTYRING.....	40
7.3 EFFEKTIV TJENESTEPRODUKSJON	40
7.4 GOD FORVALTNING AV AKTIVA	40
VEDLEGG 1	41
OPPFØLGING AV VEDTAK	41
VEDLEGG 2	47
PLANOVERSIKT	47

1 Innledning

1. tertialrapport er en tilbakerapportering på målsettinger i vedtatt handlingsprogram og økonomiplan. Den beskriver status etter de første 4 månedene. Tertialrapporten er bygd opp etter samme struktur som handlingsprogram 2009 - 2012. I tertialrapporten rapporteres det på følgende:

- Fokusområdene samfunn, brukere, økonomi og medarbeidere
- Oppfølging av vedtak
- Planoversikt

Nedenfor gis et kort sammendrag av viktige saker i 1. tertial.

Økonomi

Gjennomgang av driftsbudsjettet for etatene sammenholdt med nettoinntektene fra området skatt, rammetilskudd, renter og avdrag viser at man ligger an til et merforbruk som medfører at det må finnes dekning for et beløp på 4,8 mill. kroner. Rådmannen fremmer i egen budsjettreguleringssak forslag om inndekning av beløpet ved innsparingstiltak som forutsettes ikke å ha konsekvenser for tjenestetilbudet.

Gjennomgang av investeringsbudsjettet viser at det må skaffes finansiering av økte utgifter på 2 mill. kroner ved Tunveien barnehage. Det vises til sak vedrørende Tunveien barnehage – foreløpig byggeregnskap – hvor rådmannen har en innstilling om hvorledes dette kan løses.

Salg av sykehjemsplasser går ikke som forutsatt

Kommunestyret vedtok i sak 63/08 Handlingsprogram og økonomiplan 2009-2012 å selge 7 sykehjemsplasser ved Moer sykehjem i 2009. Salget har en samlet budsjettert inntekt på 4,73 mill. kroner. I 1. tertial lyktes vi på tross av aktiv markedsføring kun å få solgt 2 plasser, og pr 01.05.2009 står alle 7 plassene ledige.

For å kunne selge plassene er kommunen avhengig av å ha bemannet avdelingen. Dette har kommunen lyktes med, men ”tomgang” på plassene innebærer at bemanningen er høyere enn vedtatt pleiefaktor/bemanningsfaktor.

Regjeringens tiltakspakke – status i arbeidet

Søknad i forbindelse med prosjekttilskudd – Digital fornying i kommunene.

- Ås kommune søker prosjekt tilskudd til ”Elin – k” prosjektet som går på meldingsutveksling med fastlegene og spesialhelsetjenesten. Støtten en får er 20 % av kostnadene til prosjektene.
- Det vil bli utarbeidet en felles søknad fra IKT Follo i forhold til de pågående prosjektene i forbindelse med elektroniske tjenester til innbyggerne.
- Administrasjonen utreder om prosjektet *Digitalisering av reguleringsplaner* kommer inn under kriteriene og om kommunen vil kunne ha budsjett for et slikt prosjekt.

Ekstraordinære vedlikeholdsmidler

- Det er vedtatt å bruke ekstraordinære vedlikeholdsmidler til brannsikring av rådhuset. Prosjektet er behandlet i plankomiteen som har engasjert nødvendig prosjektadministrativ hjelp. Det skal settes sammen en prosjekteringsgruppe som skal hyres inn etter reglene om offentlig innkjøp før nødvendige entrepriser lyses ut og arbeidet settes i gang.

ENØK-midler

- Det er søkt om 49 mill. kroner i ekstraordinære enøk-midler. Søknadene vil bli behandlet i løpet av mai måned. Det forutsettes at pengene brukes i løpet av ett år etter at tilsagn er gitt. Det kan også kreves egenandel til prosjektene.

Rentekompensasjonsordningen

- Det søkes om midler under den utvidete rentekompensasjonsordningen til rehabilitering ved Ås ungdomsskole og Rustadskole.

Utleieboliger for vanskeligstilte

- Det er meldt inn økt behov for husbankmidler for utleieboliger for vanskeligstilte.

Kvalitetskommuneprogrammet – arbeidsmiljø og friskvern

Kvalitetskommuneprogrammet gjennomføres for å fremme god helse blant ansatte. I barnehagene, skolene og i enhet for pleie- og omsorgstjenester gjennomføres det nå tiltak knyttet til arbeidsmiljø og tiltak som er helsefremmende. Hver enhet gjennomfører sine helseplan som inneholder alt fra etablering av sosiale møteplasser til fysiske aktiviteter i fellesskap. Det er ansatt en prosjektmedarbeider i 50% med hovedoppgave å bistå de berørte enhetene i arbeidet med å gjennomføre tiltakene.

Arbeidet med klima- og energiplan

Arbeidet med klima- og energiplan for Ås kommune har vært organisert i en prosjektgruppe og et Klima- og energipolitisk forum. Arbeidet har tatt noe lenger tid enn forutsatt i fremdriftsplanen der målet var å ha en endelig plan ferdig i mai 2009. Årsaken til dette ligger i at prosjektleder, i samråd med Klima- og energipolitisk forum, har valgt å bruke mer tid på diskusjoner rundt målsetninger og tiltak. Til sammen er det avholdt 6 møter i forumet i 1. tertial. Det tas sikte på vedtak om endelig plan i formannskapet i august og i kommunestyret i september.

Ungdomspolitikken evalueres og utredes – status i arbeidet

Prosjektplan for prosjektet er vedtatt i hovedutvalg for oppvekst og kultur.

Det er foretatt en gjennomgang av driften og gitt en statusbeskrivelse av tilbudet. Dette vil, sammen med erfaringer fra andre kommuner være et utgangspunktet for evalueringen.

Det er gjennomført spørreundersøkelser blant alle 8.-klassinger i Ås og blant en del av klubbenes brukere. I tillegg er seks elever og elevrådet ved Ås ungdomsskole intervjuet. Det vil også bli gjennomført intervjuer på Nordbytn ungdomsskole. Undersøkelsen har fokus på ungdommens hverdag, tanker om eksisterende tilbud og ønsker om nye tilbud. Spørreundersøkelsene og intervjuene vil være et grunnlag for å komme med forslag til tiltak og alternative driftsformer for ungdomshusene.

Arbeidet med forbedring av plan- og budsjettprosessen

En politisk arbeidsgruppe har sammen med rådmannen arbeidet med sikte på å forbedre styringsdokumentene og plan- og budsjettprosessen. Resultatet av arbeidet vil danne grunnlag for revisjon av dokumentene og en ny plan- og budsjettprosess.

Gjennomgang av organiseringen av teknisk etat – status i arbeidet

På grunn av kapasitetsproblemer er prosjektet forsinket og fremdeles i startfasen. Det har vært krevende å finne frem til rådgiver som kan bistå i prosessen. Forsinkelsen kan lede til at sluttrapport som skal legges fram i september kan bli forsinket.

Brukerundersøkelser gjennomført og resultatene foreligger

Følgende brukerundersøkelser ble gjennomført:

- Brukerundersøkelsen for foreldre/foresatte i barnehagen
- Brukerundersøkelsen for foreldre/foresatte i SFO
- Brukerundersøkelsen for brukere av hjemmetjenesten (egen på demens)

- Brukerundersøkelsene for beboere og pårørende ved Moer sykehjem
- Brukerundersøkelsen for brukere av tjenester fra enhet for psykisk helse

Brukerundersøkelsen for foreldre/foresatte i barnehagen viser en svarprosent på 67. Gjennomsnittlig resultat er 4,7 slik som for landet forøvrig. Høyest score er 5 på ”Respektfull behandling”. Lavest score er 4,3 på ”Brukermedvirkning ”og ”Informasjon”. Tiltak utarbeides i den enkelte barnehage i samarbeid med personale og foreldre.

Brukerundersøkelse for foreldre/foresatte i SFO viser en svarprosent på 47. Snitt totalt på brukertilfredshet ble 4,5, tilsvarende ønsket resultat i henhold til handlingprogrammet. Landsnitt ligger på 4,4. Laveste score, 3,8 (landssnitt 3,8) ble registrert på ”informasjon”. Høyeste score, 5,2 (landssnitt 5,1) ble registrert på ”respektfull behandling”. Resultat av undersøkelsen er gjennomgått på den enkelte enhet. Eventuelle tiltak er under planlegging.

Brukerundersøkelsen for brukere av hjemmetjenesten viser en svarprosent på 42. Totalt snitt tilfredshet var 3,4, sammenliknet med landssnittet på 3,3. Laveste score var på brukermidvirkning 3,1 (landssnitt 3,1) og høyeste var respektfull behandling 3,5 (landssnitt 3,4). Resultatet er drøftet i bruker-/pårørende møte og forbedringstiltak er iverksatt.

Brukerundersøkelsene for beboere Moer sykehjem viser en svarprosent på 84. Totalt snitt tilfredshet var 3,5, sammenliknet med landssnittet på 3,3. Laveste score var tilgjengelighet på 2,9 (landssnitt 3,3) og høyeste var respektfull behandling 3,9 (landssnitt 3,5). Resultatet er drøftet i bogsgruppe møter, og forbedringstiltak er iverksatt.

Brukerundersøkelsene for pårørende til beboere Moer sykehjem viser en svarprosent på 45. Totalt snitt tilfredshet var 3,1, sammenliknet med landssnittet på 3,1. Laveste score var for behandlingen 2,9 (landssnitt 3,0) og høyeste var respektfull behandling 3,6 (landssnitt 3,7). Forbedringstiltak er iverksatt. Resultatet blir drøftet i pårørende møter, og forbedringstiltak iverksettes.

Brukerundersøkelsen for brukere av tjenester fra enhet for psykisk helse viser en svarprosent på 42 Totalt snitt tilfredshet var 3,3, sammenliknet med landssnittet på 3,3. Laveste score var informasjon 2,9 (landssnitt 2,9) og høyeste var respektfull behandling 3,5 (landssnitt 3,4). Forbedringstiltak er iverksatt.

Heltid eller deltid på Moer sykehjem

Prosjekt heltid eller deltid – frihet til å velge har som mål å komme med en anbefaling om hva som kan gjøres for å innfri ansattes ønsker om å øke stillingsstørrelsene. Prosjektet er godt i gang og forventes avsluttet før sommeren.

2 Økonomi

2.1 Driftsstatus

Sentraladministrasjonen

Programområde	Driftutgifter i hele 1000 kroner		Driftsinntekter i hele 1000 kroner	
	Utgifter	% av budsjett	Inntekter	% av budsjett
Politiske styringsorganer f. 100	1 123	9,4 %	0	-
Revisjon f. 110	277	24,4 %	0	-
Administrasjon f. 120	11 707	33,4 %	301	13,2 %
Andre funksjoner som 180,202,329,390,392	3 897	25,5 %	440	74,1 %
Totalt	17 004	26,8 %	741	25,6 %

Hovedkonklusjoner

Midler avsatt til lønnsøkninger er 2,5 mill. kroner for lavt. På tilleggsbevilgningskontoen er 0,85 mill. kroner ikke disponert. Området forventes ellers å gå i balanse.

Administrasjon

Området forventes å gå i balanse.

Politiske styringsorganer

Midler avsatt for å dekke lønnsvekst er i henhold til statsbudsjettets forutsetninger. Avsetningen viser seg å være 2,5 mill. kroner for lav. Dette skyldes dels at lønnsveksten for 2008 i kommunesektoren ble høyere enn tidligere antatt. I tillegg vil slike beregninger være beheftet med en viss usikkerhet.

Konto reservert for tilleggsbevilgninger er på 1 mill. kroner. Av dette beløpet er 0,15 mill. kroner disponert til overgrepsmottak, jf. k-sak 14/09. Etter dette gjenstår 0,85 mill. kroner som ikke er disponert.

Andre

Området forventes å gå i balanse.

Oppvekst- og kultur

Programområde	Driftutgifter i hele 1000 kroner		Driftsinntekter i hele 1000 kroner	
	Utgifter	% av budsjett		Utgifter
Barnehager f.201,211,221	40 609	38,0	55 736	55,8
Grunnskole f. 202, 214, 215, 222, 223	57 573	36,7	6 193	35,6
Fritidstiltak f. 231,234	1 242	27,4	76	35,4
Kulturtiltak f.370, 375, 377, 383, 385,386	4 352	36,3	766	39,4
Andre funksjoner f.120,213,242,275,253	4 312	39,1	2 485	97,0
Totalt	108 090	37,1	65 258	53,5

Hovedkonklusjoner

På barnehageområdet ser det ut til å bli et mindreforbruk på 2,3 mill. kroner. Det ser ut til at oppvekst- og kulturetaten ellers vil gå med et merforbruk på 1,5 mill. kroner.

Barnehager

Den høye inntektsprosenten skyldes at statstilskudd er utbetalt t.o.m andre kvartal, samt at størstedelen av skjønnsmidlene er utbetalt.

Budsjettbeløpet for skjønnsmidler ser ut til å kunne økes med 3 mill. kroner. Dette motsvares noe av at Tunveien barnehage ikke vil være fylt opp hele året som forutsatt. Selv om man har gått med noe lavere bemanning, så tilsier inntektssvikten at man får en økning i nettoutgiften med 0,5 mill. kroner.

Det er ønskelig at styrerstillingene ved Rustadskogen og Sagalund økes fra samlet 100 % til 120 % fra 01.08.09, da det er problematisk å få ivaretatt styrerjobben innenfor gjeldende ramme. Økningen vil for 2008 koste 0,05 mill. kroner og dekkes av skjønnsmidler.

Sagalund har økt med fire barn fra 01.04.09 noe som har utløst én assistentstilling til. Stillingen dekkes delvis av økt statstilskudd og foreldrebetaling – 0,1 mill. kroner dekkes av skjønnsmidler.

Frydenhaug starter opp fra august 2009, men det kan se ut som at man ikke får fylt opp alle plassene. Nå ser det ut til at det blir 14 færre barn – det avventes ansettelse i fire stillinger. Så langt ser det ut til å gi en merutgift på 0,08 mill. kroner i 2009. Beløpet dekkes av skjønnsmidler. Til andre tertial vil man få beregnet dette endelig.

Grunnskole

Forbruket ligger nå noe høyt, men de har samtidig utestående store refusjoner, blant annet fra Ås ungdomssenter. Totalt sett ser det ut til at det blir et merforbruk på 0,5 mill. kroner. I tillegg ser utgifter til skoleskyss ut til å gi et merforbruk på 0,4 mill. kroner.

Utgifter til morsmålsundervisning er økende, og for å gi elevene et tilbud innenfor lovens rammer ser man ut til å få et merforbruk på 0,5 mill. kroner.

Prisene på SFO økes og legges om fra 01.08.09, jf. budsjett 2009. For at anslaget på inntekter skal nås er man avhengig av at antall barn i SFO forblir og fordeler seg som tidligere på full/deltid. Beregninger nå ser ut til å gi en inntektssvikt på 0,6 mill. kroner - dette kan se ut til å kunne dekkes opp av mindreforbruk på lønn. Området ser ut til samlet sett å gå i balanse.

Fritidstiltak

Området forventes å gå i balanse.

Kulturtiltak

Budsjettpost til 17.mai på 0,05 mill. kroner falt ut i budsjett 2009. Utleie av lokaler i kulturhuset blir mindre enn budsjettert som følge av oppussingen – inntektsposten forventes å bli redusert med 0,05 mill. kroner. Området forventes ellers å gå i balanse.

Andre funksjoner

Den høye inntektsprosenten skyldes høye øremerkede tilskudd til voksenopplæring. Ubrukte midler må settes av på fond på slutten av året. Området forventes ellers å gå i balanse.

Helse og sosialetaten

Programområde	Driftutgifter i hele 1000 kroner		Driftsinntekter i hele 1000 kroner	
	Utgifter	% av budsjett	Inntekter	% av budsjett
Pleie/omsorg i institusjon f. 253	37 714	35,5 %	5 197	24,5 %
Pleie/omsorg i hjemmet f. 254	22 036	35,9 %	1 629	38,6 %
Sosialkontor/Barnevern f. 233,234,242,243,273,281	10 107	34,6 %	398	18,9 %
Andre funksjoner: 120, 232, 233, 234, 241, 242, 243, 244, 251,252,273,354	11 215	37,0 %	599	20,4 %
Totalt	81 072	35,7 %	7 823	25,6 %

Hovedkonklusjoner

Det ser ut til at helse og sosial kan få et merforbruk på ca. 5,1 mill. kroner i 2009. Av dette dekkes i underkant av 0,5 mill. kroner gjennom økt tilskudd for ressurskrevende tjenester (føres som inntekt under fellesinntekter og – utgifter).

Pleie/omsorg

Det er vedtatt at det skal selges sju sykehjemsplasser ved Moer sykehjem i 2009. Det har imidlertid vist seg svært vanskelig å oppnå salg av slike plasser, jf. notat av 11.05.09 til formannskapet. Dersom plassene ikke blir solgt senere i år, vil dette gi en økning i nettoutgifter med 3 mill. kroner.

En bruker av ressurskrevende tjenester har fått utvidet tjenestetilbud fra mars 2009, jf. vedtak i PLO 16/08. Dette vil gi økt nettoutgift på 1,067 mill. kroner under helse og sosial. Av dette beløpet vil kommunen få refundert 0,455 mill. kroner under tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester, slik at kommunens nettoutgifter øker med 0,612 mill kroner. Ås kommune må fra 01.09.09 kjøpe plass ved Andebu kompetanse- og skolesenter til én bruker – dette vil utgjøre 0,52 mill kroner for 2009.

Området forventes ellers å gå i balanse.

Sosial og barnevern

Utgifter til sosialhjelp ser så langt ut til å være i henhold til budsjett på tross av økende arbeidsledighet. Utgifter til bidrag flyktninger er underbudsjett og bør økes med 0,4 mill. kroner for å være i tråd med siste års regnskap. Området forventes ellers å gå i balanse.

Andre

Helsestasjonen har hatt utgifter til flytting på om lag 0,1 mill. kroner som ikke dekkes innenfor egne rammer. Området forventes ellers å gå i balanse.

Teknikk og miljø

Programområde	Driftsutgifter i hele 1000 kroner		Driftsinntekter i hele 1000 kroner	
	Utgifter	% av budsjett	Inntekter	% av budsjett
VAR f 345, 353, 355, 357	12 351	35,7	13 857	27,4
Andre funksjoner under kommunalteknisk avdeling	9 708	38,2	183	6,6
Funksjoner under eiendomsavdelingen	22 155	35,6	6 691	39,1
Andre funksjoner som 120,301-303	3 211	32,1	1 262	23,0
Totalt	47 426	35,9	21 992	29,0

Hovedkonklusjoner

Etaten ser ut til å gå med et merforbruk på ca. 1,5 mill. kroner som følge av utgifter i forbindelse med NAV samt reduserte husleieinntekter.

De enkelte funksjonsområder:

VAR-sektoren

Området vil gå i balanse med eventuell bruk/avsetning til fond.

Andre funksjoner under kommunalteknisk avdeling

Det er overforbruk på overtid som følge av vintervedlikehold – brøyting. Overforbruket kompenseres med tilsvarende lavere vedlikeholdsutgifter for øvrig. Området forventes å gå i balanse.

Eiendomsavdelingen

Området forventes å gå med et merforbruk på 1,5 mill. kroner.

Husleieinntektene ser ut til å bli lavere enn budsjettet. Husleien på boliger med leieavtaler over tre år økes med 10 % fra medio 2009. Til tross for dette kan det se ut som man får en inntektssvikt på 0,4 mill. kroner.

Etter at sosial- og barnevernavdelingen har flyttet over til NAV, har helsestasjonen flyttet fra Gjensidigebygget og overtatt lokalene i Erik Johansen-bygget. Det har i denne forbindelse vært behov for å foreta en oppussing av lokalene. Utgiftene til dette er på 0,5 mill. kroner. Ås kommune har i en periode måttet betale husleie for begge byggene. Dette beløper seg til 0,277 mill. kroner. I budsjettet er det lagt til grunn samme husleieutgifter som før flyttingen til NAV. Differansen mellom husleieutgifter i Gjensidigebygget og husleieutgifter til NAV er på 0,27 mill. kroner. Totalt gir disse tre faktorene en utgift utover budsjett på 1,047 mill. kroner.

Andre funksjoner

Inntektene ligger så langt noe lavt. Inntektene på dette området varierer en god del slik at det er vanskelig å si sikkert om dette vil gi seg utslag totalt sett. Inntektssvikt på byggegebyr kan dekkes gjennom fondsmidler.

Skatt, rammetilskudd, renter og avdrag (fellesinntekter og -utgifter)

Hovedkonklusjoner

I sum kan anslaget for fellesinntekter økes med 7,504 mill. kroner. Av dette er 2,859 mill. kroner disponert i k-sak 19/09.

Skatt og rammetilskudd

Det budsjetterte beløp for skatt og rammetilskudd er 472,8 mill. kroner. Anslagene for skatt og rammetilskudd ble satt i oktober 2008 etter at statsbudsjettet var lagt fram. Etter dette har følgende skjedd som påvirker anslagene:

- For skatteanslaget var det lagt til grunn at skatt pr. innbygger (ekskl. selskapskatt) ville bli 100,2 prosent av landsgjennomsnittet. Dette tilsvarte tallet for 2007. På grunn av svak skatteinngang på slutten av fjoråret ble skatt pr. innbygger 96,1 prosent av landsgjennomsnittet. Dersom sistnevnte tall legges til grunn vil dette isolert sett tilsi en reduksjon på 14,5 mill. kroner av skatteanslaget. I denne rapporten er det lagt til grunn at skatt pr. innbygger for 2009 blir 98,3 prosent av landsgjennomsnittet. Dette vil isolert sett tilsi en reduksjon på 6,6 mill. kroner av skatteanslaget. Tallet er basert på skatteinngangen så langt i år. I tillegg er det antatt at skatteinntektene pr. innbygger ikke vil variere så mye i Ås kommune som landsgjennomsnittet grunnet en relativt høy andel av offentlig ansatte.
- Lavere skatteinngang i forhold til resten av landet vil bli delvis kompensert gjennom økt rammetilskudd. En nedgang på 6,6 mill. kroner i skatt vil gi 3,762 mill. kroner mer i rammetilskudd.
- Den internasjonale finanskrisen påvirker realøkonomien i Norge og dermed også skatteinntektene. Skatteanslaget reduseres med 4,5 mill. kroner som følge av dette.
- Både gjennom tiltakspakken som kom i januar og i revidert nasjonalbudsjett som kom i mai økes rammetilskuddet for å opprettholde aktivitetsnivået i kommunesektoren. Ås kommune har fått/ligger an til å få følgende beløp:
  - Økt rammetilskudd på 5,867 mill. kroner i tiltakspakken (herav 2,859 mill. kroner er disponert til oppgradering av kulturhuset, jf. k-sak 19/09).
  - Økt rammetilskudd på 2,507 mill. kroner i Revidert nasjonalbudsjett.

Basert på en forutsetning om skatt pr. innbygger på 98,3 prosent av landsgjennomsnittet gir dette en økning i anslaget på skatt og rammetilskudd med til sammen 1,036 mill. kroner. Av dette er 2,859 mill. kroner disponert i k-sak 19/09 slik at nettoeffekten er en nedgang i skatt og rammetilskudd med 1,823 mill. kroner.

Momskompensasjon

Som følge av tiltakspakken, jf. k-sak 19/09, kan anslaget for momskompensasjon økes med 2,66 mill. kroner.

Tilskudd ressurskrevende tjenester

Tilskuddet kan økes med 0,455 mill. kroner, jf. omtale under Helse- og sosialetaten.

Tilskudd vertskommune PU

Tilskuddet vil bli 0,587 mill. kroner lavere enn budsjettert.

Tilskudd integrering flyktninger

Nytt anslag tilsier at denne posten kan økes med 0,965 mill. kroner.

Renter og avdrag

I vedtatt budsjett er det lagt til grunn et rentenivå på 4,5 prosent for lån med flytende rente. På grunn av fallende rentenivå legges det nå til grunn et rentenivå på 3,5 prosent som et gjennomsnitt for 2009. En del av dette utlignes ved at inntekter fra bankinnskudd, rentekompensasjon og gebyrgrunnlag innen vann og avløp også reduseres. Nettoeffekten av redusert rentenivå med 1 prosentpoeng er anslått til 3,6 mill. kroner.

Salget av Åslund gav 25,3 mill. kroner mindre i salgsinntekter enn budsjettert, jf. f-sak 105/08. Manglende salgsinntekter er finansiert gjennom låneopptak. Dette vil gi økte avdragsutgifter på 0,625 mill. kroner for 2009. De økte renteutgiftene inngår i beregningen i forrige avsnitt.

2.2 Investeringsprogrammet – status

Konto	Navn	Oppr. budsjett 2009	Rev. Budsjett 2009 *	Regnskap 2009	Kommentarer
2050.0217	Tunveien barnehage-lekeplassutstyr	0	0	0	Utstyr til lekeplassen 0,46 mill kroner finansieres fra potten til mindre investeringsprosjekter. Arbeid med istandsetting 0,5 mill kroner blir en overskridelse.
7000.0601	Sjøskogen Skole byggetrinn II.	0	126	0	Avsluttende byggeregnskap vil bli lagt fram for plankomiteen d.å. Restmidler, kr. 126.000 vil bli forslått overført til investeringsprosjektet - Frydenhaug barnehage.
0603.	Norbytn U-skole,- Delprosjekt 3 - riving av eksisterende sydfløy å bygge ny fløy i 2. etasjer.	27.000	48.012	1.504	Entreprenørkontrakter er klargjort for underskrift etter at plankomiteen, 26.02.09 sak 07/09, fattet vedtak på valg av entreprenører. Budsjettoppstilling etter tilbud inn, viser at prosjektet kan gjennomføres innenfor vedtatt ramme, 44 mill.kr.
0604	Helsestasjon Nordby	0	3.700	0	I henhold til tidligere vedtak i kom.styret samt formannskapet, henholdsvis sak nr. 8/05 og 34/08, inngår helsestasjonen som integrert del av Nordbytn ungdomsskole – Delpr. 3.
7000.0605	Søråsteigen barnehage	0	412	22	Sluttregnskap vil bli fremlagt for plankomiteen d.å. med forslag om å overføre gjenstående rest til styrkning av prosjektet – Frydenhaug barnehage.
7000.0606	Vinterbro barnehage	0	42	36	3 års garantibef. vil bli forsøkt avholdt i løpet av mai mnd. d.å. Gjenstår behov for utbedring av div. mangler ved spesielt utomhusarealene.
7000.0607	Kulturskolen (Bankvn. 1).	0	1.901	1	Samlet prosjektavsetning utgjør 17,18 mill kr. etter at prosjektet ble styrket med 4,7 mill kr. i 2009. Gjenstår noe utb. av varmeanlegget. men sluttregnskap vil likevel kunne avsluttes med betydelig mindreforbruk enn tidligere antatt.
7000.0608	Moer sykehjem	0	3.474	555	Økonomien er trygg. Driftsproblemer med leverte pakkemaskiner til storkjøkkenet, medfører at sak til plankomiteen vedrørende avsluttende byggeregnskap, må avvntes.
7000.0609	Frydenhaug barnehage	6.700	19.221	6.334	Avsatt, revidert ramme for prosjektet, utgjør kr. 25,25 mill kr. Nybygget blir ferdigstilt 26.05.09 og gamlebygget ferdig rehabilitert 14.09.2009. Økonomien framkommer som anstrengt ved at reserven kun utgjør kr. 120.000 før rehabiliteringen av gamlebygget tar til.
7000.0735	Tunveien 1 – Påbygg.	0	900	71	Etter forutgående tilbudsinnhenting ble inngått kontrakt 09.02.2009 på kr. 1.062.000,- med gunstigste generalentreprenør. Prosjektavsetningen må oppjusteres til 1,18 mill til dekning av forutgående prosjekteringskostnader samt nødvendige reserver.

Konto	Navn	Oppr. budsjett 2009	Rev. Budsjett 2009 *	Regnskap 2009	Kommentarer
7000.0613	Ny barnehage på Solberg.	6.000	6.000	0	Samlet prosjektavsetning utgjør kr. 22.250.000. Oppnevnt brukergroupe var valgt 18.03.2009. Ett brukemøte avholdt. Sak om valg på entreprisform vil bli lagt fram for plank. for vurdering/avgjørelse.
7000.0212	Oppgradering av kulturhuset.	0	16.298	0	Som ledd i regjeringens krisepakke, vedtok kom. styret i møte 11.02.09 sak 04/09 å avsette 16,25 mill kr. til prosjektet. Sak om videre framdrift ble påf. behandlet i plankomiteen 26.02.2009, sak 08/09. Det vil videre bli innhentet tilbud på prosjekteringsgr. for utarbeidelse av tilbudsbeskrivelser m.v.
7200.0701	Bjørnebekk	500	500	28	
7200.0702	SD- systemer	400	619	0	Rustad skole og Åshallen er under ombygning av det gamle TAC systemet etter havari.
7200.0724	Bjørnebekk bevegelseshemmede	0	2.525	222	
7200.0731	Ås uskole – aktivitetsbygg	0	870	247	
7200.0732	Tunveien Barneh.	0	0	45	Regnskapet er ikke avsluttet , arbeider som gjenstår: asfaltering av 2 parkeringsplasser og inngjerding av disse, oppsetting av 1 utebod, maling av 2 uteboder, skilting av barnehagen og utvendig planering samt legge ferdigplen. Regnskap 2008 ble avlagt med et merforbruk på vel 1,2 mill kroner. Inkl gjenstående arbeider, herunder lekeplass jf. konto 2050, utgjør merforbruket 2 mill kroner.
6800	Biler/maskiner	900	900	533 323	Snøfres og varebil til VA
6830	Asfaltering	1.000	1.000	8	Kantasfaltering på Danskerud
6950	Vann	3.800	8.834	830	Omlegging Kaja II; vannledning Brønnerud, planlegging Lurenga og omlegging S.Moer, nyanlegg Sneis-Egget.
6970	Avløp	4.000	4.000	2.190	Omlegging Kaja II, planlegging Lurenga og omlegging Askehaug-Togrenda, planlegging S.Moer og Sneis-Egget.

*) Kolonnen Rev budsjett 2009 er inkludert planlagt overføring av ubrukte midler fra 2008.

2.3 Finansforvaltning

(Beløp i 1000 kroner)

	Beholdning pr 01.01.09	Beholdning pr 1.tertial	Endring jan- april
Aktiv kapitalforvaltning			
Carnegie	89 338	90 359	1 021
DnB Nor	79 268	80 968	1 700
Skagen Vekst	9 711	10 668	957
Sum	178 317	181 995	3 678
Nedsalg av bufferfond grunnet 2008	-9 501	-9 501	
Bufferfond som ikke er disponert	3 769	3 797	28
Sum totalt for SFE-midler	172 585	176 291	3 706

Den samlede avkastningen for SFE-midlene var 2,15 % i første tertial 2009. Dette er i henhold til budsjett.

Etter første tertial var andelen SFE-midler plassert i aksjer 13,8 %, mens 12,8 % av midlene var plassert i aksjemarkedet ved årsskiftet. Av denne porteføljen er 54,0 % plassert i utlandet pr 30.04.09.

Lånegjeld

Netto lånegjeld er 909 mill kroner. Av dette er 285 mill kroner knyttet til låneopptak for selvfinansierende prosjekter. Dette er prosjekter hvor kommunens renteutgifter normalt utlignes ved at de motsvares av inntekter fra tilskudd eller avgifter fra VAR-sektoren (vann, avløp og renovasjon). Tilskuddene og avgiftene baserer seg på rentenivået for statslån. Dette rentenivået ligger fortsatt noe over nivået for kommunelån.

Låneopptak for beløp hvor det normalt påløper renterisiko er prosjekter som ikke er selvfinansierende. Netto lånegjeld for disse prosjektene er i sum 624 mill kroner. Årets låneopptak på 27 mill. kroner er ikke foretatt. Pr 31.12.08 var andelen fastrentelån for ikke selvfinansierende prosjekter 45 %. Etter 1 tertial er tilsvarende tall 43 %. I henhold til reglement for finansforvaltning, jfr. k-sak 3/04, skal andelen på fastrente ligge i intervallet 20-80%.

3 Felles målkart

Rapporteringssystemet til kommunen skal vise resultatene av det kommunen leverer og gi et grunnlag for prioritering av ressursbruk. Sentralt er kommunens felles målkart som inneholder de fire fokusområdene Samfunn, Brukere, Økonomi og Medarbeidere. Disse fokusområdene viser hva som er de viktigste områdene for kommunens virksomhet. Under hvert av disse er hovedmålene i gjeldene kommuneplan plassert.

De kritiske suksessfaktorene viser hvilke områder kommunen må lykkes med for å nå hovedmålene. Måleindikatorne viser hva som skal måles ved for eksempel spørreundersøkelser og statistikk. Til hver kritisk suksessfaktor defineres et resultatmål som sier noe om hva som er forventede resultat. Resultatmålene er delt inn i kategoriene:

- Bedre enn forventet
- Godt nok
- Svakere enn forventet

For å nå de resultatmålene som er fastsatt, må det settes i verk tiltak. Dette gjelder særlig på de områdene hvor resultatene er svakere enn forventet.

Sentralt i plan- og rapporteringssystemet er spørreundersøkelser. Spørreundersøkelsene er delt i tre kategorier og gjennomføres med foreskjellige intervaller etter kategori:

- innbyggerundersøkelser; hvert fjerde år (1 gang i hver kommunestyreperiode)
- brukerundersøkelser; hvert andre år innenfor utvalgte tjenesteområder
- medarbeiderundersøkelser, årlig

Resultatene fra undersøkelsene rapporteres gjennom styringsdokumentene (tertiarapporter og årsmelding). I tillegg følges resultatene opp via medarbeidersamtaler og oppfølgingsplaner hvor utfordringer, mål og tiltak synliggjøres.

Det er gjennomført 5 brukerundersøkelser i kommunens regi og i tillegg brukerundersøkelser i skolene i regi av utdanningsdirektoratet i 1. tertial. Resultatene fra disse undersøkelsene vil foreligge i 2. tertial.

Fokusområder	Samfunn	Brukere	Medarbeidere	Økonomi
Kommuneplanens hovedmål Hva vi vil oppnå?	-Ås kommune har en bærekraftig samfunnsutvikling som sikrer livskvalitet. -Ås kommune forvalter arealressurser, eiendommer og teknisk infrastruktur på en bærekraftig måte	-Barn og unge har et variert oppvekst- og læringsmiljø som gir trygghet og utfordringer -Voksne som har behov for kommunale tjenester har et selvstendig og verdig liv.	-Kommunen har kompetente medarbeidere og en hensiktsmessig organisasjon	-Kommunen har en økonomi som gir handlefrihet
Kritiske suksessfaktorer (KSF) Hva må vi lykkes med?	S1 God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne S2 Gode sosiale og fysiske miljøer S3 Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	B1 Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	M1 Godt arbeidsmiljø M2 God ledelse M3 Kompetente medarbeidere M4 Organisering av arbeidet M5 Lønns- og arbeidstidsordninger	Ø1 Tilfredsstillende netto driftsresultat Ø2 God økonomistyring Ø3 Effektiv tjenesteproduksjon Ø4 God forvaltning av aktiva
Måleindikatorer (MI) Hva skal vi måle?	S1.1 Levekårsindeks S2.1 Andel barn/unge under 25 år som er medlem i en forening S2.2 Antall utlån av alle medier på biblioteket S2.3 Antall åpne arrangementer i kulturhuset S2.4 Tilfredshet med kommunens nettsider S2.5 Andel nærmiljøtiltak som er gjennomført ihht plan S2.6 Turnover på utleieboliger S3.1 Antall dispensasjoner fra kommuneplanen S3.2 Vannkvalitet i Årungenvassdraget indikert ved siktdyp S3.3 Andel avfall til restavfall S3.4 Energiforbruk pr m ² i kommunale bygg S3.5 Antall miljøsertifiserte virksomheter i Ås	B1.1 Brukertilfredshet med tjenestene B1.2 Dekningsgrad for tjenester B1.3 Resultat fra nasjonale prøver B1.4 Antall brukere av de kommunale fritidstilbudene for ungdom B1.5 Saksbehandlingstid/ svartid B1.6 Antall påklagde vedtak som er omgjort av fylkesmannen B1.7 Antall brukere pr korttids-/avlastningsplass	M1.1 Medarbeidertilfredshet med arbeidsmiljø M1.2 Sykefravær M2.1 Medarbeidertilfredshet med nærmeste leder M3.1 Medarbeidertilfredshet med kompetanse og læringsmuligheter i jobben M3.2 Andel fagstillinger som er besatt med rett formell kompetanse M4.1 Medarbeidertilfredshet med organisering av oppgaver og arbeid M4.2: Medarbeidertilfredshet med innhold i jobben M 5.1 Medarbeidertilfredshet med systemer og ordninger for lønn og arbeidstid	Ø1.1 Netto driftsresultat Ø2.1 Avvik i forhold til budsjett Ø2.2 Stabilitet i øk. Rammer Ø3.1 Netto driftsutgifter pr innbygger Ø4.1 Vedlikeholds-/rehabiliteringsmidler ifht bygningsmasse, veganlegg m.m. Ø4.2 God forvaltning av aktiva

4 Fokusområde samfunn

Fokusområdet samfunn skal sikre oppmerksomheten om kommunen som samfunnsaktør og pådriver for en god og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet. Kommuneplanen har definert 2 hovedmål under dette fokusområdet.

- Ås kommune har en bærekraftig samfunnsutvikling som sikrer livskvalitet.
- Ås kommune forvalter arealressurser, eiendommer og teknisk infrastruktur på en bærekraftig måte.

Spørreundersøkelser gjennomført 1. tertial:

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Resultatmål 2009		Rapport 1. tertial 2009
			Ønsket	Godt nok	
S1 God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne	S1.1 Levekårsindeks ¹	Registrering ved SSB	3,4	3,5	Rapporteres i årsmelding 2009
S2 Gode sosiale og fysiske miljøer	S2.1 Andel barn/unge under 25 år som er medlem i en forening.	Registrering ved kommunen	71 %	70 %	Rapporteres i årsmelding 2009
	S2.2 Antall utlån av alle medier fra folkebibliotek per innbygger	Registrering ved KOSTRA	5,6 pr innbygger	5,5 pr innbygger	Rapporteres i årsmelding 2009
	S2.3 Antall åpne arrangementer i kulturhuset	Registrering ved kommunen	25 arrangementer	20 arrangementer	Rapporteres i årsmelding 2009
	S2.4 Tilfredshet med kommunens nettsider	Registrering ved Norge.no	6 stjerner	4 stjerner	Rapporteres i årsmelding 2009
	S2.5 Andel nærmiljøtiltak som er gjennomført ihht plan	Registrering ved kommunen	100 %	80 %	Det er ikke gjennomført nærmiljøtiltak ihht plan, fordi det ikke er avsatt midler på budsjettet i 2009.
	S2.6 Turnover på utleieboliger (nyinnflyttinger)	Registrering ved kommunen	25	20	9
S3 Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	S3.1 Antall dispensasjoner fra kommuneplanen	Registrering ved kommunen	5	10	2
	S3.2 Vannkvalitet i Årungenvassdraget indikert ved siktedyp i meter	Registrering ved kommunen	2 meter	1,5 meter	Det er ikke foretatt målinger av siktedypet i Årungen i løpet av 1.tertial
	S3.3 Andel avfall til restavfall	Registrering ved Follo ReN	45 %	50 %	Ingen registreringer er foretatt i perioden.
	S3.4 Energiforbruk pr	Registrering ved kommunen	180 Kwh/m ²	190 Kwh/m ²	164

¹ SSBs levekårsindeks viser spredningen mellom kommunene for 7 sentrale indikatorer som sosialhjelp, dødelighet, uføretrygning, attføring, vold, arbeidsløshet og overgangsstønad. Skalaen varierer mellom 1 (beste levekår) og 10 (vanskeligste levekår).

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Resultatmål 2009		Rapport 1. tertial 2009
			Ønsket	Godt nok	
	m ² i kommunale bygg				
	S3.5 Antall miljøsertifiserte virksomheter i Ås	Registrering ved kommunen	1 kommunal virksomhet	1 kommunal virksomhet	4 virksomheter

4.1 God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne

Folkehelse	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1. tertial 2009
Legge til rette for og initiere samarbeidsprosjekter mellom kommunen og lag, foreninger og arbeidsliv som kan bidra til å bedre innbyggernes fysiske og psykiske helse.	<p>Ås kommunes folkehelsegruppe for 2009 er i 1 tertial konstituert og dens mandat er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Være en kompetanse- og nettverksgruppe som skal bidra til å sette folkehelse på dagsorden i kommunens virksomheter. 2. Legge til rette for og initiere samarbeidsprosjekter mellom kommunen og lag, foreninger og næringsliv som kan bidra til å bedre innbyggernes fysiske og psykiske helse. 3. Disponere kr 80 000 pr år (prosjektmidler) som skal fordeles til helsefremmende prosjekter som lag, foreninger eller næringsliv ønsker å samarbeide med kommunen om. <p>Gruppen består av: Marit Roxrud Leinhardt, Helse- og sosialsjef (leder) Ellen Grepperud, Plan og utviklingsavdelingen Tone Eng, Frivilligsentralen Terje Posaas Nilsen, oppvekst og kulturetaten Heidrun Kårstein, teknisk etat Prosjektstilling fra Kvalifiseringsprogrammet (NAV)</p> <p>Gruppen har hatt 2 møter i 1. tertial og har vedtatt å satse på følgende prosjekter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forberede etablering av "Aktiv på dagtid" i Ås kommune i samarbeid med blant annet Ås IL og Akershus idrettskrets (AIK) 2. Planlegge, gjennomføre og evaluere FRISKVERNUKE i Ås kommune for alle kommunens innbyggere og ansatte. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Kvalitetskommuneprogrammet.

Friluftsliv, nærmiljø og idrett	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1. tertial 2009
Merke turveier i samarbeid med velforeninger	Ingen turveier merket i 1. tertial.
Gjennomføre kortsiktige og langsiktige tiltak som kan bidra til sikrere skolevei.	Planlegging av veilysanlegg i skoleveisti ved Askehaug til Nordbykolene er påbegynt. Tilsagn om statlig tilskudd er gitt.
Søke muligheter for realisering av treningshall i samarbeid med Ås Fotball/Ås Idrettslag	Søknad om spillemidler er sendt.
Søke muligheter for realisering av nytt garderobehus ved Nordby Idrettsplass i samarbeid med Nordby Idrettslag.	Nordby Idrettslag har utsatt oppføring av nytt garderobehus fordi tiltaket ikke er fullfinansiert. Det er derfor ikke sendt søknad om spillemidler i 2009.

4.2 Gode sosiale og fysiske miljøer

Kulturliv	
Tiltak i Handlingsprogram 2008-2011	Rapport 1.tertial 2009
Legge forholdene til rette slik at det blir enkelt for lag og foreninger å bidra med frivillig innsats.	Leder i frivilligsentralen holder stadig foredrag og har samtaler med lag og foreninger for å skape samarbeid eller bidra til å gjøre det enklere å drive med frivillig innsats.
Søke muligheter som gjør at kulturhuset fortsatt kan være åpent.	På grunn av vannlekkasje er 3 saler i kulturhuset stengt for all bruk. Lokalene kan ikke tas i bruk før brannsikringstiltak er gjennomført. Ås filmklubb har hatt 8 forestillinger, med et snittbesøk på 84. Kinoscenen er ryddet, nytt lysutstyr for scenebruk er under etablering. Utstyret er skaffet gjennom bruk av eksterne tilskuddsmidler.
Øke samarbeidet med UMB og studentsamfunnet om kulturaktiviteter.	Det har ikke vært samarbeid med UMB og studentsamfunnet om konkrete kulturaktiviteter i 1. tertial.
Utvikle frivillighetssentralen til en nærmiljøsentral og vurdere muligheten for å lokalisere frivillighetssentralen i kulturhuset.	Frivillighetssentralen samarbeider med lag og foreninger om mange nærmiljøtiltak. Eksempler på prosjekter i 1. tertial er: <ul style="list-style-type: none"> • Aktiv på dagtid – et samarbeid med nav, idrettslaget og Ås kommune. • Pc-opplæring på eldresenteret – et samarbeid med elever fra IB-linjen på Ås vdg skole • Strikking inn i skolene – et samarbeid med Ås bygdekvinnelag • Dyreassistert terapi – et samarbeid med Sanitetsforeningen i Ås • Natteravnene i Ås og Nordby – et samarbeid med foreldre i Ås • Bakegrupper – et samarbeid med kvinnegruppa i Lions og enkeltfrivillige i Ås • Sorggrupper – et samarbeid med Sorg og omsorg i Follo <p>Det er et stort behov for et sted hvor frivillige kan samles. Det blir derfor vurdert en annen lokalisering av frivilligsentralen.</p>

Medvirkning og dialog	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Styrke dialogen og samarbeidet mellom kommunens politikere og administrasjon, innbyggere og frivillige organisasjoner, næringsliv og UMB i utviklingen av lokalsamfunnet, gjennom aktiv bruk av folkemøter og andre arenaer hvor disse aktørene kan møtes.	Det jobbes kontinuerlig for å styrke denne dialogen.
Styrke dialogen med brukerne, foresatte og pårørende i utviklingen av kommunens tjenester, bl.a. gjennom bruk av brukerundersøkelser	Følgende brukerundersøkelser ble gjennomført i løpet av 1. tertial: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brukerundersøkelsen for foreldre/foresatte i barnehagen ▪ Brukerundersøkelsen for foreldre/foresatte i SFO ▪ Brukerundersøkelsen for brukere av hjemmetjenesten (egen på demens) ▪ Brukerundersøkelsene for beboere og pårørende ved Moer sykehjem ▪ Brukerundersøkelsen for brukere av tjenester fra enhet for psykisk helse <p>Resultatene av undersøkelsene er presentert under de respektive tjenesteområdene.</p>
Ta i bruk demokratiportalen for å øke tilgjengeligheten til beslutninger og saksgrunnlag	Ikke påbegynt i Ås, men Frogn tester ut løsninger.
Etablere rutiner for håndtering og gjenfinning av alle typer henvendelser til kommunen.	Påbegynt

Medvirkning og dialog	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Utarbeide en informasjonsstrategi.	Påbegynt
Ta kontakt med UMB med sikte på å få til årlige strategimøter mellom formannskapet og styret ved UMB (jfr kommunestyrets vedtak 16.12.08)	Dette er foreløpig ikke fulgt opp

Servicetorget	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Utvikle kommunens nettside i samsvar med kvalitetskriteriene til Norge.no	Ferdigstilles i løpet av sommeren
Tilby elektroniske tjenester til innbyggerne og næringslivet gjennom henholdsvis Minside og Altinn (internettportal for elektronisk dialog mellom næringsdrivende og det offentlige.)	Ikke påbegynt
Tilby autentisering ved hjelp av Minid.	Ikke påbegynt

Arbeidsliv og næringsliv	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Bidra i oppfølgingen av strategisk næringsplan for Follo	Arbeidet med iverksetting av strategisk næringsplan for Follo har kommet godt i gang, og årets Follokonferanse skulle være en arena for viktige innspill, og en attraktiv samlingsplass for kunnskapsmiljøene, næringslivet og beslutningstakerne i Follo-kommunene. Både politikere og administrasjon fra Ås var representert på konferansen.
Utarbeide en næringspolitisk handlingsplan for Ås	Arbeidet med en næringspolitisk handlingsplan er inntil videre lagt på vent, jf notat datert 5.02.09 og orienteringen i formannskapet 11.02.09.
Sikre nødvendige utviklingsmuligheter for UMB, NVH og VI og stimulere til vekst og etablering av nye næringer med tilknytning til forsknings- og universitetsmiljøet.	Ås kommune som planmyndighet samarbeider med Statsbygg som ivaretar byggherrerollen for samlokaliseringen. Avklaring av hvor VI og NVH skal lokaliseres vil være et viktig tema i 2009. Valg av utbyggingssted har betydning for om det skal utarbeides en kommunedelplan eller om det er tilstrekkelig med en reguleringsplan. Statsbygg jobber nå med en utviklingsplan for lokalisering som vil være et viktig grunnlag for det videre planarbeidet.
Styrke Ås sentrum som et bolig-, nærings-, service- og kultursenter, samt sikre de grønne områdene i sentrum.	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag til ny utearealplan for Ås sentrum er utarbeidet, sluttbehandles i HTM i 2. tertial. • Det er gitt rammetillatelse for utbygging i hotellkvartalet . Titakshaver har utsatt søknad om igangsettingstillatelse. • Reguleringsarbeid på brannstasjonstomta foregår. • Brannstasjonstomta er sammensatt av flere parseller. Det arbeides med å slå sammen disse før salg av tomta. • Regulering av sentrum nord pågår.
Fullføre arbeidet med en kommunedelplan for Vinterbroområdet, samt følge opp denne.	Formannskapet vedtok i møte 18.03.09 å be Fylkesmannen om mekling vedrørende innsigelsene fra Riksantikvaren, Statens vegvesen og fylkesmannens miljøvernavdeling til kommunedelplan for Vinterbroområdet.

Samferdsel	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Samarbeide med Follokommunene om å bedre tog- og busstilbudet i Ås og Follo	Gjennom arbeidet i areal- og samferdselsgruppa i Follo hvor Jernbaneverket og Ruter AS er representert jobbes det aktivt for å bedre tog- og busstilbudet i Follo.
Bidra i planarbeidet for framtidig E18 fra Østfold grense til Vinterbro.	Ås har vært representert både administrativt og politisk i en referansegruppe for arbeidet med en konseptvalgutredning for E18 fra Østfold grense til Vinterbro. Utredningen har vært til politisk behandling i Ås. Konseptvalgutredningen med høringsinnspillene behandles nå av Samferdselsdepartementet.
Påvirke Statens vegvesen til å gjennomføre en helhetlig vurdering av RV 152 mellom Holstad og Korsegården	Gjennom kontaktmøter med Statens vegvesen er det fremmet et behov for å gjennomføre en helhetlig vurdering av RV 152 mellom Holstad og Korsegården
Påvirke Statens vegvesen til å bevilge penger til bedre parkeringsmuligheter ved Korsegården, Holstad, Nygårdskrysset og Vinterbro	Gjennom kontaktmøter med Statens vegvesen er det fremmet et behov for å bedre parkeringsmulighetene ved Korsegården, Holstad, Nygårdskrysset og Vinterbro. Statens Vegvesen vurderer nå dette.
Påvirke Statens vegvesen til å gjennomføre tiltak på riksveier og fylkesveier som kommunen har prioritert i trafiksikkerhetsplanen	Gjeldende tiltaksplan for trafiksikkerhet er oversendt fylkeskommunen og Statens vegvesen.
Gjennomføre tiltak på kommunale veier ihht tiltaksplan for trafiksikkerhet	<ul style="list-style-type: none"> • Bygging av fortau ihht godkjent reg.plan i krysset Moerveien/Skoleveien er planlagt og godkjent av bygningsmyndigheten. Avtale med grunneier er ordnet og arbeidet forventes igangsatt med det første. Tilsagn om statlige trafiksikkerhetsmidler er gitt til tiltaket. • Planlegging av fortau i deler av Bjørkeveien er påbegynt. Det er gitt tilsagn om statlige tilskuddsmidler til tiltaket. • Planlegging av veilysanlegg i skolestien ved Askehaug til Nordbyskolene er påbegynt. Tilsagn om statlige trafiksikkerhetsmidler er gitt.
Nedklassifisere enkelte grusveier	Sak om strategi for nedklassifisering av kommunale grusveier fremmes for politisk behandling i HTM med det første.

Eiendomsforvaltning	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Effektiv ressursutnyttelse slik at eiendommene blir tilstrekkelig vedlikeholdt og ikke forfaller.	Den løpende vedlikeholdsplanen er gjennomgått og oppdatert, med sikte på optimal utnyttelse av vedlikeholdsmidlene. Akutt skadeutbedring prioriteres for å redusere at bygninger forfaller og til slutt må totalrenoveres. 6 leiligheter er totalrehabilitert.
Bedre samarbeidet mellom brukere av bygget og driftspersonalet.	Den fortløpende kommunikasjonen med brukerne og vedlikeholdslederne som er etablert, har skapt en gjensidig og positiv forståelse for hverandres interesser og behov. Denne løpende kommunikasjonen vil fortsatt bli prioritert.
Effektivt og tilfredsstillende renhold..	Renhold utføres etter budsjett og planer. Det er en tett oppfølging av ansatte for å redusere sykefraværet.
Etablere interne og tverretattlige rutiner som reduserer tidsrommet utleieboliger står ledige.	Tildeling av kommunale boliger er nå en del av NAV. Fra 01.01.2009 er helse- og sosialsjefens boligtildelingsutvalg omorganisert, slik at også lederen for forvaltningsenheten er medlem av utvalget. Dette vil effektivisere prosessen med boligtildelingen, spesielt i forhold til omsorgsboligene. På grunnlag av de erfaringer som høstes fra den nye ordningen, vil Boligtildelingsutvalget i løpet av 2. halvår 2009, evaluere og oppdatere sine retningslinjer.

Eiendomsforvaltning	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
	Kommunen har sammenlignet med 2008, fått økt boligtilskuddskvoten fra Husbanken med ca 85 %. Dette vil gjøre at kommunen – i kombinasjon med startlån - i enda større omfang vil kunne bidra med nødvendig boligfinansiering og på den måten medvirke til økt sirkulasjon i utleieboligene.
Selge 15 boliger og brannstasjonen	Salgsprosessen er igangsatt. Takst er avholdt over brannstasjonen og hangaren. Leietagere i kommunale utleieboliger har fått tilbud om kjøp. Taksering av de aktuelle boligene er under forberedelse / gjennomføring.
Utrede ny lokalisering av uteseksjonen	Det er inngått lavtale om leie av Myrveien 16 for ny lokalisering av uteseksjonen. Kommunen overtar lokalene i 2. tertial.
Klargjøre planer og byggesaker for kommunale vedlikeholds- og byggeprosjekter for rask iverksetting dersom statlige ressurser stilles til rådighet (jfr kommunestyrets vedtak 16.12.08)	Det arbeides med planer for brannsikring av kulturhuset og rehabilitering av Ås ungdomsskole og Rustad skole. Det er søkt om enøk-midler til disse to skolene. Venter på svar.
Gjennomgang av organiseringen av teknisk etat (jfr kommunestyrets vedtak 16.12.08)	Arbeidet er startet i 1.tertial.

Samfunnssikkerhet	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Foreta en gjennomgang av kommunens retningslinjer og rutiner for beredskap	Ikke påbegynt
Påse at de virksomhetene som har behov for beredskapsnotat har det	Ikke påbegynt

4.3 Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur

Arealforvaltning	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Ta aktivt i bruk dataverktøyet N2000 for å sikre at kunnskap om biologisk mangfold tas i bruk som grunnlag for planarbeidet.	Fylkesmannen har i perioden utført oppdateringsarbeid i forbindelse med ny håndbok fra DN. Programmet har derfor vært utilgjengelig. Arbeidet skal ferdigstilles i begynnelsen av mai og kurs i Natur 2000 avholdes i mai.
Utarbeide en handlingsplan for bevaring av biologisk mangfold.	Planlagt høst 2009.
Sikre at kunnskap om kulturminner og – miljøer tas i bruk som grunnlag for planarbeid.	Ikke igangsatt
Delta i Folloamarbeidet knyttet til bevaring av grønnstruktur og felles forvaltningsregler for bevaring av LNF-områder med spesielle kvaliteter og følge opp resultatet ved rullering av kommuneplanen.	I forbindelse med samordnet kommuneplanrullering i Follo utarbeides det regionale føringer for hvordan verdifulle LNF-områder bør ivaretas. Disse føringene skal opp til politisk behandling i juni og vil være et viktig grunnlag i arbeidet med sikring av LNF-områder med spesielle kvaliteter i Ås. Dette vil bli fulgt opp i arbeidet med rullering av kommuneplanen.
Sluttbehandle reguleringen av Dyster-Eldor	Reguleringsplan er under arbeid. Ventes ferdigbehandlet ved årsskiftet 2009/2010
Sikre god kvalitet på saksbehandlingen slik at antall klager blir redusert. Dette krever imidlertid at kommunen legger til rette slik at kvaliteten også blir bedre på søknadene.	Det avholdes forhåndskonferanser i en rekke saker, slik loven legger opp til. Men kommunen kan ikke overta utarbeidelsen av søknadene. Det er lov å klage på kommunens vedtak, og det benytter mange seg av.
Oppnå effektiviseringsgevinst og større brukervennlighet via IKT-Follo.	Investering i Agresso-systemet forventes å gi effektiviseringsgevinst på sikt.

Teknisk service og infrastruktur	
Tiltak i Handlingsprogram 2008-2011	Rapport 1.tertial 2009
Aktivt lekkasjesøk på ledningsnett	Arbeidet pågår kontinuerlig. Resultatet av bl.a. dette er at totalt årsforbruk av vann er betydelig redusert (ca 20%) selv om innbyggerantallet har økt.
Overvåke vannkvaliteten ved prøvetaking og analyse.	Prøver og analyser av drikkevannet tas ukentlig etter program fastsatt av Mattilsynet. Resultatet av analysene viser vannkvalitet innen drikkevannsforskriftens rammer.
Spyle/rengjøre ledningsnett og høydebasseng	Spyling av vannledningsnett gjennomføres årlig etter fastsatt spyleplan. Rengjøring av høydebasseng foretas som hovedregel hvert 3.-5. år.
Fornye/omlegge ledningsnett ihht vedtatt tiltaksplan	<ul style="list-style-type: none"> • Omlegging pågår på Kaja II. • Rehabilitering av hovedavløpsledninger mellom Nordbyskolene - Askehaug - Togrenda er påbegynt. • Planer er under utarbeidelse for omlegging av VA-ledninger på S. Moer. • Planer for fremføring av nye hovedledninger for VA på Lurenga er utført, men arbeider med grunneieravtaler er ikke fullført. • Fremføring av nye hovedledninger for VA fra Holstadkullen til Brønnerud/Korsegården er under planlegging • Fremføring av nye hovedledninger for VA fra Sneis til Kongeveien ved Egget er under planlegging.
Redusere innlekking av fremmedvann i spillvannsnettet	Det pågår et kontinuerlig arbeid. Det er bl.a. gjennomført røyktesting av avløpsnettet i Furumoen. Dette avdekket en del systemfeil og feilkoplinger. Pålegg om utbedring er under forberedelse.

Teknisk service og infrastruktur	
Tiltak i Handlingsprogram 2008-2011	Rapport 1.tertial 2009
Redusere antall feilkoplinger på avløpsnettet	Se ovenfor.
Sikre god drift av pumpestasjoner	Kontinuerlig arbeid som et ledd i daglig drift. Nettopp foretatt en sårbarhets- og risikoanalyse i arbeidet på pumpestasjoner mht biosmitte. Opplæring er gjennomført.
Fornye/omlegge avløpsnettet ihht vedtatt tiltaksplan	Se ovenfor.
Videreføre oppgaveringsarbeidet av mindre avløpsanlegg i spredt bebyggelse	Påminnelsesbrev er sendt ut til anleggseiere som ikke har gjennomført pålegg.
Fastsette mål for vannkvalitet og utarbeide tiltaksplaner for alle sektorer som bidrar til forurensning av Bunnefjorden, Årungen- og Gjersjøvassdraget, samt gjennomføre tiltak ihht denne tiltaksplanen.	Arbeidet gjennomføres i regi av PURA., som har oversendt tiltaksanalyse til vannregionmyndigheten. Nevnte tiltaksanalyse skal utgjøre en del av overordnet vannforvaltningsplan (fylkesplan). Planforslaget er ute på høring, med høringsfrist 15.juli. Sak om dette fremmes for politisk uttalelse før høringsfristen.
Vedta ny renovasjonsordning for Follo-kommunene (Avklare metodikken i avfallshåndteringen).	Follo Ren utreder renovasjonsordningen og arbeider med konsekvensanalyser av lokaliseringen av behandlingsanlegg.
Etablere felles renovasjonsforskrift for Follo-kommunene	Follo ren arbeider med saken.

Klima og energi	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Deltakelse i prosjektet Grønne energikommuner skal bidra til at: det blir utarbeidet en klima- og energiplan for Ås fjernvarmeanlegg i Ås blir etablert og satt i drift samarbeidet med UMB og andre om nye energiløsninger styrkes det tilrettelegges for nye energiformer i offentlige bygg, private næringsbygg og i private boliger og boligbyggeanlegg energibruken i egen bygningsmasse blir redusert ansatte, innbyggere og næringsliv får kunnskap og informasjon slik at de stimuleres til bærekraftig produksjon og forbruk som reduserer klimautslippene	Ordfører har deltatt på samling i regi av Grønne energikommuner i Trondheim der to eksempler fra Ås kommune ble presentert. Plan- og miljøvernrådgiver har deltatt på to arbeidsseminar i regi av Grønne energikommuner: 1. Ny plan- og bygningslov – klima og kommunens virkemidler. 2. Klimamål, tiltak og effekt. Det er avholdt møte og utarbeidet kommunelogg i regi av Grønne energikommuner. Utkast til klima- og energiplan er diskutert med prosjektgruppen i Grønne energikommuner. Representant fra Grønne energikommuner har bidratt i oppstartsfasen for kommunens søknader til Enova om midler til energieffektivisering i kommunale bygg under tiltakspakken. Til sammen er det søkt ca 46 millioner kroner til slike tiltak i kommunens bygninger, primært knyttet til rehabiliteringsprosjekter. Utkast til klima- og energiplan er ferdigstilt for behandling i formannskapet 13. mai. Sak om opprettelse av fjernvarmeselskapet UMB/kommunen ligger til behandling i departementet.
Igangsette Miljøfyrtårnsertifisering av Ås kommune	Alle nødvendige tiltak for å oppfylle bransjekravene er gjennomført i Søråsteigen barnehage. Konsulentrapport er utarbeidet og oversendt sertifisør. Sertifiseringsmøte skal avholdes mai og utdeling av sertifikat er planlagt i juni.
Være pådriver i arbeidet med å miljøsertifisere flere bedrifter i Ås	Fire nye butikker i Vinterbroseieret er miljøfyrtårnsertifisert. En av kommunens leverandører har mottatt informasjon etter forespørsel og er i gang med sertifiseringsprosess. Det er planlagt mer omfattende innsats i forbindelse med høring av klima- og energiplanen.

5 Fokusområde brukere

Fokusområdet brukere omfatter kommunen som leverandør av velferdstjenester til spesielle grupper, f eks barnehage, skole og pleie og omsorg. Dette fokusområdet skal sikre at barn, unge og voksne som har behov for kommunens tjenester tilbys tjenester i nødvendig omfang og kvalitet. Kommuneplanen har definert 2 hovedmål under dette fokusområdet.

- Barn og unge har et variert oppvekst- og læringsmiljø som gir trygghet og utfordringer
- Voksne som har behov for kommunale tjenester har et selvstendig og verdig liv.

Spørreundersøkelser gjennomført 1. tertial:

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Resultatmål 2009		Rapport 1. tertial 2009
			Ønsket	Godt nok	
B1 Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	B1.1 Brukertilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelser			
		Skole ¹	50 %	49 %	Rapporteres 2.tertial
		Barnehage ²	4,5	4	4,7
		SFO ³	4,5	4	4,5
		Hjemmetjenesten ⁴	3,3	2,9	3,4
		Beboere(B)/påørende(P) ved Moer sykehjem ⁵	P – 3,2 B – 3,4	P – 2,8 B – 3	P- 3,5 B- 3,1
		Psykisk helse ⁶	3,2	2,8	3,3
	B1.2 Dekningsgrad for tjenester	Registrering ved KOMPAS			
		Barnehagetjenester i forhold til antall 1-5 år	90 %	85 %	91,7 %
		Institusjonsplasser i forhold til aldersgruppe 80 år +	20 %	19%	19 %
		Kulturskoleplasser i forhold til antall grunnskoleelever	21 %	20 %	Rapporteres i årsmeldingen
	B1.3 Resultat fra nasjonale prøver	Registrering ved Utdanningsdirektoratet			
		5.trinn			
		Engelsk – færre enn på laveste nivå	19 %	21 %	Rapporteres i årsmeldingen
		Norsk – færre enn på laveste nivå	18 %	20 %	Rapporteres i årsmeldingen
		Regning – færre enn på laveste nivå	18 %	20 %	Rapporteres i årsmeldingen

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Resultatmål 2009		Rapport 1. tertial 2009
			Ønsket	Godt nok	
		8.trinn			
		Engelsk – færre enn på de 2 laveste nivåer	21 %	23 %	Rapporteres i årsmeldingen
		Norsk – færre enn på de 2 laveste nivåer	20 %	23 %	Rapporteres i årsmeldingen
		Regning – færre enn på de 2 laveste nivåer	22 %	24 %	Rapporteres i årsmeldingen
	B1.4 Antall brukere av de kommunale fritidstilbudene for ungdom (10 tom 15 år)	Registrering	Ikke registrert		
	B1.5 Saksbehandlingstid /svartid minst like god som lov krever	Registrering ved kommunen			
		Forvaltnings-enheten	3 uker		Rapporteres i årsmeldingen
		Sosial og barnevern	3 uker		Rapporteres i årsmeldingen
		Byggesak/-søknad	12 uker		Bedre enn lovens maks.grense
	B1.6 Antall påklagde vedtak som er omgjort av fylkesmannen	Registrering ved kommunen			
		Forvaltnings-enheten	0	1	Rapporteres i årsmeldingen
		Sosial og barnevern	1	2	Rapporteres i årsmeldingen
	B1.8 Antall brukere pr. plass i løpet av et år.	Registrering ved kommunen			
		Korttids-/avlastnings-opphold	12	10	Rapporteres i årsmeldingen

¹ Brukerundersøkelsene for foreldre og elever i skolen har en skala fra 1-5 der 5 er best.

² Brukerundersøkelsen for foreldre/foresatte i barnehagen har en skala fra 1-6 der 6 er best

³ Brukerundersøkelsen for foreldre/foresatte i SFO har en skala fra 1-6 der 6 er best

⁴ Brukerundersøkelsen for brukere av hjemmetjenesten har en skala fra 1-4 der 4 er best

⁵ Brukerundersøkelsene for beboere og pårørende ved Moer sykehjem har en skala fra 1-4 der 4 er best

⁶ Brukerundersøkelsen for brukere av tjenester fra enhet for psykisk helse har en skala fra 1-4 der 4 er best

5.1 Barn og unge

Mestring og læring	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Øke lærernes kompetanse når det gjelder fag, klasseledelse, relasjonen mellom elev/lærer og vurdering.	Kompetanseheving for lærere følger Plan for kompetanseutvikling i grunnskolen 2009. Kommunale satsningsområder er: elevvurdering, fag og grunnleggende ferdigheter, læringsmiljø, klasseledelse og pedagogikk. Opplæring for lærere/faglærere på barne- og ungdomstrinnet innenfor alle disse områdene er igangsatt.
Sørge for å ha tilstrekkelig med kvalifiserte pedagoger i skole og barnehage	<p>Barnehage</p> <p>Det er utfordring å beholde og få ansatt kvalifiserte pedagoger i barnehagene. Barnehagene arbeider kontinuerlig med å beholde og rekruttere førskolelærere til pedagogisk lederstillinger. Ledige pedagog stillinger i barnehagene høsten 2009 ble utlyst i januar og april. As kommune søkte etter ca. 20 førskolelærere. Barnehagene vil mangle 7 til 10 kvalifiserte pedagoger fra høsten. I noen stillinger er det ansatt barnevernspedagoger med dispensasjon fra utdanningskrevet som førskolelærere. Barnehagene har vært på Høgskolen i Oslo og i Halden for å rekruttere blant nyutdannede førskolelærere. Det profileres at de kommunale barnehagene vektlegger og arbeider etter Reggio Emilias filosofi og arbeidsmetoder. Det gis regelmessig veiledning til nyutdannede førskolelærere og til pedagogiske ledere på dispensasjon. 5 barnehageassistenter/fagarbeidere tar deltidsutdanning for å bli førskolelærere. De får kommunalt stipend og har bindingstid i 2 år etter endt utdanning. Ansatte barnevernspedagoger har begynt eller skal begynne på påbyggingsstudie for å bli kvalifisert som pedagog i barnehage.</p> <p>Skole</p> <p>Det legges til rette for at lærere får mulighet til etter- og videreutdanning. Kravet til 60 studiepoeng i basisfagene på ungdomsskolen følges opp. De som har blitt tilsatt etter at dette kravet kom, pålegges å ta de nødvendige studiepoeng om de skulle mangle det ved tilsetting. Første gangs utlysning av stillinger ble gjort forholdsvis tidlig, noe som sikret forholdsvis god tilgang på kvalifiserte søkere.</p>
Starte arbeidet med å lage et bedre tilrettelagt tilbud til barn og unge med psykiske problemer slik at de sikres tilpasset opplæring i henhold til Opplæringsloven.	Arbeidet er igangsatt. Det sees blant annet på ulike muligheter for alternative opplæringsarenaer. Å gi opplæring til denne elevgruppen er en meget stor utfordring. Skolene klarer å løse noen tilfeller ved bruk av alternativ opplæringsarena og i nært samarbeid med hjemmet og BUP, men når eleven er for syk til å gå på skolen er problemet svært vanskelig å håndtere. Dette er noe langt mer enn en enkelt skoles utfordring og krever et tett og nært tverretattlig samarbeid.
Utarbeide et kvalitetssystem som sikrer at barnehageeier har kontroll på at virksomhetene arbeider i henhold til lov og forskrifter og har kunnskap om barnehagens utvikling og resultater.	Kvalitetssystemet er en del av kommunens kvalitetssystem. Prosessbeskrivelsen for barnehage med tilhørende retningslinjer sikrer god kontroll på mange områder. Prosessbeskrivelsen med retningslinjer er under revidering/utarbeidelse ferdigstilles våren 2009.
Ferdigstille kvalitetssystemet som sikrer at skoleeier har kontroll på at all opplæring skjer i henhold til lov og forskrifter og har kunnskap om skolen utvikling og resultater.	Kvalitetssystemet er en del av kommunens kvalitetssystem. Arbeid med revidering av prosess og enkelte retningslinjer er igangsatt. Plan for kartlegging og resultatoppfølging revideres i tråd med nasjonale krav og føringer.
Hver rektor og styrer skal sikre at de har et system som viser at driften i virksomheten skjer i henhold til lover og forskrifter og som viser utvikling og måler resultater.	<p>Barnehage</p> <p>Barnehagene har utarbeidet egne kvalitetssystemer i henhold til interne rutiner, fagligutvikling og vurdering. Kvalitetssystemene er utarbeidet i henhold til aktuelle lover og forskrifter for barnehage.</p> <p>Skole</p> <p>Kommunens kvalitetssystem omfatter også virksomhetenes system. I tillegg har den enkelte enhet interne planer som ivaretar lover og forskrifter.</p>

Mestring og læring	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Den økonomiske modellen for de private barnehagene må gjennomgås så de sikres tilstrekkelige driftsmidler.	Tas opp som sak høsten 2009.
Planlegge og starte opp utbygging av barnehage ved Solberg skole.	Barnehagen er under planlegging. Det er avholdt 3 møter med brukerrepresentanter. Det er laget kravspesifikasjon. Prosjektet vil bli lagt ut som en "Totalentreprise" med et utarbeidet skisseprosjekt.
Vurdere ulike muligheter for å avlaste presset på skolekapasiteten ved Solberg skole.	Mulig sambruk med skole ved bygging av ny barnehage ble ikke vedtatt. Arbeidet med vurdering av andre muligheter er ikke igangsatt.
Planlegge rehabilitering av gymnastikksal/aktivitetsbygg ved Rustad skole og gymnastikksal ved Ås ungdomsskole.	Er igangsatt

Fritidstilbud og kulturskolen	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Sette i gang prosjekter i Nordby og Ås sentralområde i samarbeid med ungdommene.	UKM ble gjennomført i februar 2009. Ungdomshusene utreder nå det kommunale ungdomstilbudet og kartlegging av ungdoms ønsker på fritidsområdet, og har med sine brukerstyrer kontinuerlig fokus på utvikling / evaluering av tilbud og muligheter i og rundt husene. Ungdomsengasjementet i klubbene har etter nyttår vært påtagelig økende.
Legge til rette for egenorganiserte aktiviteter der det er mulig.	Det er grunnleggende i ungdomshusenes filosofi at aktivitet forsøkes planlagt / gjennomført med brukerstyring. Balansen mellom tilrettelegging og egenorganisering i tilbudet er et av punktene som forsøkes utredet i det pågående ungdomsprosjektet, siden klubbene gjester like gjerne ønsker at voksne ordner for dem / hjelper dem som at de skal gjøre det selv.
Videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet om fritidstilbud til barn og unge.	Ungdomshusleder deltar i Positivt Oppvekstmiljø, et tverrfaglig samarbeid om fritidstilbud til barn og unge. Ungdomshusene søker aktivt etter ulike samarbeidspartnere, og med ny rektor på plass i kulturskolen videreføres / videreutvikles også samarbeidet der på flere felt, bla.a med bandtilbud og masterclass.
Tilpasse kulturskolens opplæringstilbud til elevenes behov og strammere økonomiske rammer.	Nye gruppetilbud innen nye områder er under utforming. Dette for å redusere ventelister, og kunne møte barn og ungdom med aktuelle kurstilbud.
Ungdomspolitikken evalueres og utredes (jfr kommunestyrets vedtak 16.12.08)	Prosjektplan for prosjektet er vedtatt i hovedutvalg for oppvekst og kultur. Det er foretatt en gjennomgang av driften og gitt en statusbeskrivelse av tilbudet. Dette vil, sammen med erfaringer fra andre kommuner være et utgangspunktet for evalueringen. Det er gjennomført spørreundersøkelser blant alle 8.-klassinger i Ås og blant en del av klubbene brukere. I tillegg er seks elever og elevrådet ved Ås ungdomsskole intervjuet. Det vil også bli gjennomført intervjuer på Nordby ungdomsskole. Undersøkelsen har fokus på ungdommens hverdag, tanker om eksisterende tilbud og ønsker om nye tilbud. Spørreundersøkelsene og intervjuene vil være et grunnlag for å komme med forslag til tiltak og alternative driftsformer for ungdomshusene.

Barnevern	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Finne hensiktsmessige samarbeidsrutiner mellom barnevernet og de øvrige tjenesteytere i og utenfor	Arbeidet med rutine for samarbeid med psykisk helsetjeneste vil bli igangsatt i møte berammet til 2.9.09. Samarbeid med Oppvekst og kultur vil følge tverretattlig prosess for samarbeid. Prosessen bekjentgjøres via Positivt oppvekstmiljø.

Barnevern	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
NAV Ås.	Utarbeidet rutine for samarbeid mellom sosial og barneverntjenesten revideres og vil omfatte øvrige tjenester i Helse og sosialetaten. I løpet av 2 tertial vil det bli vurdert om det er behov for ytterligere samarbeidsrutiner.
Evaluere barnevernet i NAV Ås etter 1 års drift.	Ikke igangsatt
Iverksette alternative tiltak til ungdom over 18 år (ettervern), som vil være mer kostnadseffektive og minst like gode for ungdommene.	Det er etablert samarbeid mellom barneverntjenesten og forvaltningsenheten, vedrørende utvikling av botiltak med oppfølging (base). NAVs virkemidler vurderes, ved behov.
Fortsette reduksjonen i bruk av private næringsomsorgstiltak.	Løpende tiltak må evalueres, og alternativer utredes for de som fortsatt har behov for veiledning i hjemmet. Barnevernet vil samarbeide med forvaltningsenheten om løsninger, eventuelt ved å fremme saker i ressursteam.
Informere i barnehager, skoler og andre aktuelle steder, for "å fange opp" utsatte barn på et tidlig tidspunkt.	Barnevernet må minne om at det er utpekt kontaktpersoner i barnevernet i forhold til alle skoler og barnehager. Rektorer og barnehagestyrere inviterer sine kontaktpersoner til møter minimum 2 ganger pr år. Har i 1. tertial gjennomført samarbeidsmøte med styrene i alle barnehagene i Ås, men fokus på meldeplikten.
Opplæring av nyansatte i bruk av prosess, rutiner og hjelpedokumenter.	Nyansatte har gjennomgått opplæring i ISO-systemet. Følges opp av teamleder løpende.

Tjenester til barn med funksjonshemning	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Planlegge etablering av nye/utvidede boliger som sikrer de ulike behovene	Dette arbeidet er ikke startet ennå.
Utvide den ambulerende miljøarbeidertjeneste slik at den også kan jobbe med ungdom med ulike bistandsbehov (for eksempel ungdom under ettervern).	Det er etablert en personalbase i Liaveien 17b. Personalgruppa i Tårnveien har flyttet hit. De gir nå tilbud til 5 ungdommer. Tjenestene gis ut fra vedtak fattet av forvaltningsenheten. Det er flere ungdommer som har behov for denne type tjenester. Personalgruppa har ikke mer kapasitet, så man ser at det er behov for å utvide denne tjenesten.
Etablere/videreutvikle gode samarbeidsrutiner med andre etater slik at ikke ungdom blir "kasteballer" mellom etatene, men får de tjenestene de har krav på og behov for.	Det er utarbeidet en samarbeidsavtale, men denne er ikke tatt i bruk i 1. tertial.
Administreringen av fremtidige sysselsettingstiltak legges innunder Dagtilbudet	Arbeidet med sysselsettingstiltak er i gang. Så langt er det ordnet med tilrettelagte tilbud for 2 personer.
Etablere et formelt tiltaksmøte mellom forvaltningstjenesten, ambulerende miljøarbeidertjeneste og Dagtilbud	Ikke gjennomført ennå
Videreutvikle det tverrfaglig møte (Lillestrømsmodellen) med BUP (www.bupbarn.no) og Statens barnevern.	Dette møtet ble konstituert 25.06.08. Da var det tre saker som ble lagt frem; to fra forvaltningsenheten og en fra skole. Etter det er det blitt avholdt 3 møter. I alt 6 sammensatte saker er drøftet, og en sak har blitt fulgt opp på alle møtene. Sakene blir lagt frem av saksbehandler, så kommer deltagerne med innspill ut i fra sitt ståsted. Det blir på disse møtene avklart hvordan saken behandles videre, hvem som gjør hva. Det er positivt å bli bedre kjent med samarbeidspartene slik at vi ved andre anledninger kan ta kontakt på et tidlig tidspunkt for å drøfte og komme videre med saker. Medlemmene her er: Fagteam, statens barnevern Follo BUP Kommunelegen Enhetsleder PPS Enhetsleder forebyggende helse Enhetsleder psykisk helsetjeneste

Tjenester til barn med funksjonshemning	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
	Fagleder barnevern Enhetsleder forvaltningsenheten

Forebyggende og helsefremmende tiltak	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Opprettholde, evt. øke tilbudet om reisevaksinasjon. Fortsette samarbeidet med offentlige instanser for å møte utfordringene innen smittevern og helseopplysning.	Har i 1. tertial startet registrering av bruk av tid til smittevernarbeidet (beregnet 10 % stilling til dette, men bruker betydelig mer tid pr.uke) Enheten har jevnlig dialog med kommunelegene, hatt møter i 1.tertial, vedrørende smittevern og reisevaksinasjon. Enhet for forebyggende helsetjenester sitter i Tverrfaglig samarbeidsgruppe for flyktninger.
Videreføre tilbudet om PIS grupper (skillsmissegrupper) i barneskolen. Etablere PIS grupper i ungdomsskolene.	Har gjennomført PIS grupper på Nordby- og på Åsgård barneskole i uke 9- 14. Sjøskogen barneskole ønsker tilbudet. Har også gitt tilbud om PIS gruppe til elevene ved Nordbytn u. skole før påske, og venter på tilbakemelding. Å drive disse "skillsmisse-gruppene" krever to helsesøstre, eller en helsesøster og en lærer på de skolene som kan avse den ressursen til å lede en gruppe. Enheten bruker mye ressurser på å gjennomføre gruppene som går over 6 ganger, en time hver gang. Det er ønskelig å tilby dette til alle skoler.
Gjennomføre fødselsforberedende kurs.	Første kurs er berammet til lørdag 25.april 2009
Jobbe aktivt med holdningsskapende arbeid blant ungdom på deres arenaer, på helsestasjon for ungdom (HFU)og i skolen.	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeidsmøte HFU,Ås og UMB to ganger pr. år • Samarbeid med studentledelsen- har en eske med Klamydiatester og kondomer for utdeling til studentene. (må fylles opp stadig..) • Januar- 09: Gjennomført et stormøte om samarbeidet Ås kommune/ UMB. Planlagt felles markeringer av sosial- og helsetilbud for studentene, blant annet 29/4 i storkantinen. • Ukentlig arbeid i ungdomsteamet og familie- og nettverksteam, samt av helsesøster i holdningsskapende arbeid for ungdom. • Enheten har i april gjennomført "Helseprat" for 8.klasse på Nordbytn u.skole.
Være en pådriver i et tverrfaglig samarbeid med andre aktører for bevisstgjøring og tilrettelegging av fysisk aktivitet blant barn og unge og sikre et godt samarbeid på tvers av fag og etater i kommunen om det forebyggende og helsefremmende arbeidet.	<ul style="list-style-type: none"> • Februar-09: Oppstart BUP- prosjekt lavterskeltilbud. Kan tilby inntil 5 samtaler på helsestasjonen, videre henvisning og oppfølging BUP - Folklinikken ved behov. • Prosjekt: "Fysisk aktivitet og overvekt" Helsesøster/Fysioterapeut søkt om midler mars-09, tverrfaglig arbeid igangsatt. • Enhetsleder er med i Folkehelse gruppe for å utarbeide forslag og gjennomføre "Friskvernuke" høst-09, oppstart etter påske-09. • Familie-og nettverksteamet jobber kontinuerlig som pådriver for å få barn og unge i gang med fysisk aktivitet. Teamet tilbyr aktiviteter som barn/unge ønsker å prøve ut, og har kontakt med ledere for ulike frivillige organisasjoner. Teamet har planer for innkjøp av aktivitetsutstyr som ekempelvis lavvo m/ovn og fiskeutstyr, slik at vi kan tilby flere friluftsopplevelser til barn, ungdom og deres familier fra vår/sommer 2009.
Drive et godt forebyggende arbeid på de arenaer hvor ungdom og barnefamilier er, spesielt i forhold til innvandrere.	<ul style="list-style-type: none"> • Barselgrupper arrangeres kontinuerlig • Helsesøster har deltatt på foreldremøter på Nordby- og Sjøskogen barneskole i forbindelse med overgangen til ungdomsskolen. • Familie-og nettverksteamet jobber kontinuerlig med forebyggende arbeid for barn/ungdom og deres familier. De møter barn og unge der de oppholder seg, i barnehage, på skolen, i hjemmet og på fritidsarenaen. Gjennom samtaler og aktiviteter veileder teamet familiene i utfordringer de møter. • Familie-og nettverksteamet skal delta på foreldremøte i Moer bhg. I april Tverrfaglig helsestasjon, en tverrfaglig sammensatt gruppe, bestående av helsesøster, repr. fra barnevern, psykisk helse og PPS, jobber sammen hver mandag etter lunsj. Er et tilbud til foreldre/barn 0-12 år.

Forebyggende og helsefremmende tiltak	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
	<p>Utfordring:</p> <p>Barselgrupper er et flott tiltak og mange bruker tilbudet. I forhold til innvandrere som også får barn og får tilbudet om å delta i en gruppe, ser enheten at svært få velger å bli med. Enheten må kartlegge hva som kan gjøres for å møte denne gruppen slik at de også velger dette tilbudet.</p>

5.2 Voksne

Pleie og omsorg	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Utarbeide en temaplan for helse- og omsorgstjenester 2009-2019.	Etaten er i gang med dette. Prosjektplan vedtatt, og arbeidet pågår i de ulike delprosjektgruppene.
Sørge for en god balanse mellom sykehjemsplasser, hjemmetjenesten og omsorgsboliger til en hver tid.	<p>Viktig med god dialog mellom de forskjellige enhetene, og etaten har derfor ukentlige formøter før inntaksmøtet, der hjemmetjenesten, institusjon, fysio, ergo og forvaltningsenheten møtes. Får da oversikt over situasjonen ute, og får en helhetlig forståelse av behov; både ute og inne. Forvaltningsenheten en nøkkelrolle for å få flyt i tjenestekjeden.</p> <p>Viktig med tilrettelegging i hjemmet for å kunne klare seg lengst mulig hjemme, og at hjemmetjenesten får gode arbeidsforhold. Viktig med bevissthet at "alle" jobber for at de som er på korttidsopphold skal hjem; at fysio og ergo kommer tidlig inn. Også ta inn hjemmetjeneste i videre arbeid.</p>
Gjennomføre tiltak som gjør at eldre og brukere med behov for tjenester kan bo hjemme lengst mulig.	<p>Behovet for ergoterapitjenester er sterkt økende i henhold til målet om at eldre og brukere med behov for tjenester kan bo hjemme lengst mulig.</p> <p>Det vises til nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering 2008-2011 (St.prp. nr1 (2007-2008) første punkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det må settes inn tilstrekkelig med ressurser til habilitering og rehabiliteringsområde slik at det etableres riktig kapasitet for tjenestene. <p>Pr. 1 tertial er venteliste på 9-12 mnd. på ergoterapitjenester i kommunen. Arbeidspresset på ergoterapeutene er stort. En person er langtissykemeldt grunnet arbeidssituasjonen.</p> <p>Det er påbegynt et arbeid i forhold til ytterligere prioriteringer innen tjenesten, men en ser allikevel at det nødvendigvis ikke løser hele situasjonen.</p> <p>Slik det er og har vært de siste årene anser man at det er behov for inntil ytterligere en 100 % stilling innen ergoterapi for å kunne møte samfunnets krav, og lovverk innen tjeneste området.</p> <p>God rulling på korttidsplasser er en forutsetning for at brukere kan bo hjemme lengst mulig. En ser behovet for at flere brukere får jevnlig opphold, slik at de ikke blir for dårlig til å bygges opp til fortsatt å kunne bo hjemme. Det er i større grad behov for rullende korttids- og avlastningsopphold. Brukerne vil oppleve større trygghet ved å vite når de kan komme inn.</p>
Sikre tilstrekkelig sykehjemsdekning.	Varies mellom 19 % og 20 %.
Videreutvikle det tverrfaglig/tverretattlig samarbeidet slik at eldre med spesielle behov får et helhetlig tilbud.	Regelmessige tverrfaglige møter bidrar til godt samarbeid og dialog for at brukerne skal få et helhetlig tilbud. Dette bidrar også i stor grad til bedre utnyttelse av resurser.
Sikre gode tilbud, god dialog og godt samarbeid med brukere og pårørende.	Det gjennomføres regelmessige beboermøter på de enkelte boplassene hvor pårørende også deltar. I tillegg tilbys pårørende individuelle samtaler. Samhandling med pårørende er ofte tema på personalmøter. Bruker og pårørendeundersøkelse er gjennomført i 1. tertial, og målene er nådd mtp resultatene/score.
Sikre kompetanse for å ivareta brukere som trenger forsterket skjermet tilbud.	Ansatte oppmuntres til å ta videreutdanning. Kommunen er i dialog med "Kompetanseskolen i Folle" vedrørende videreutdanning i alderspsykiatri. En hjelpepleier har søkt Høyskolen i Akershus om sykepleierutdanning
Rekruttere og beholde riktig	Intens jobbing med å rekruttere sykepleiere har bidratt til at alle stillingene nå er

Pleie og omsorg	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
fagpersonale og videreutvikle kompetansen.	besatt. Det er etablert fagmøter for sykepleiere hvor tema for kompetanseheving er fokus. I tillegg er det ansatte som tar videreutdanning i demens, omsorg for alvorlig syke og døende, kreftomsorg og lindrende pleie. To sykepleiere deltar også i palliativ (smertelindrende) nettverksgruppe.
Videreutvikle samarbeidet med frivillige organisasjoner.	Sykehjemmet har etablert et tett og godt samarbeid med Frivilligsentralen. Resultatet er frivillige organisasjoner som kommer inn på bogruppene og organiserer bl.a. bakegrupper sammen med beboerne. Tilbud som dyreassistert terapi er også gjennomført ved hjelp av frivillighet. En av avdelingslederne sa seg også villig til å sitte som representant i styret.
Legge fram en rapport som viser hvor mange som har fått økt sine stillingsandeler på Moer sykehjem, hvor mange som fortsatt har små stillingsbrøker og hva som kan gjøres for å øke flere stillingsandeler opp mot 100 % (jfr kommunestyrets vedtak 16.12.08) .	Delprosjektet "Heltid – deltid. Frihet til å velge" tilhørende Kvalitetskommuneprgrammet er under arbeid. Det er gjennomført en kartlegging hvor mange ansatte som har fått økt sin stilling i forbindelse med innflytting i nytt sykehjem, hvor mange som fortsatt ønsker høyere stillingsprosent og hva som kan gjøres for å imøtekomme det, inkludert eventuelle merkostnader. Resultatet foreligger innen 1. halvår 2009. Følgende personer har fått økt stilling i 1 tertial: 1 ergoterapeut har økt fra 75 % til 100 % stilling. 1 hjelpepleier har økt fra 14 % til 45 %, 1 hjelpepleier fra 80 % til 100 % 1 sykepleier har økt fra 75 % til 82 %.

Driftstjenester	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Sikre gode rutiner i nye produksjonsmetoder.	Det er kun en liten del igjen av opplæringen som er utarbeidet av utstyrsleverandøren Metos. Resterende opplæring vil bli gjennomført i løpet av første halv år 2009.
Rekruttere og beholde riktig fagpersonale og videreutvikle kompetansen.	Det er utarbeidet opplæringsplan hvor dette er tatt med. All formell kompetanse skal dokumenteres i løpet av 2009.
Bidra til god dialog og godt samarbeid med brukere, pårørende og avdelinger i sykehjemmet om riktig kostholdet.	Det er gjennomført beboer og personalmøter hvor kjøkkensjefen deltar. Vi legger også opp til å sende kokkene ut på bogruppene 1 – 2 ganger i uka for å få direkte tilbakemelding fra beboerne.
Medvirke til at beboere og hjemmeboende brukere får riktig sammensatt mat.	Det utarbeides sesongmenyer for å prøve å ivareta råvarer fra de forskjellige sesonger/ årstider. Flere og flere velger å gå over til å få maten levert kald da dette ivaretar næringsinnhold etc. bedre.
Sørge for at de med behov for hjelpemidler får dette levert og montert så raskt som mulig.	Prøve prosjekt sammen med Hjelpemiddelsentralen er forlenget. Dvs at Hjelpemiddelsentralen har desentralisert noe av sitt lager til oss. Vi har også anskaffet en leasingbil til noe som medfører at tjenesten har blitt mer effektiv og vi får raskere ut hjelpemidler til brukerne.

Forvaltningstjenester	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Tilstrebe fortsatt godt samarbeid med driften for å tilby brukerne riktig omsorgsnivå.	Ukentlige formøter med driftsenhetene vedr. sykehjemsplasser og hjemmetjenester. Leder er med på ukentlige møter i psykisk helsetjeneste for å vurdere saker med sammensatte tjenester. Månedlige møter vedr. avlastning. Utover det fortløpende kontakt.
Tilstrebe god kontakt med brukere og pårørende for å avstemme behov og forventninger med faktiske vedtak.	Ved innkomne søknader tar enheten så raskt som mulig kontakt med søker eller dens pårørende, og informerer/avtaler videre behandling i saken. Tjenesten har hatt en formell klage så langt i år som går på utmåling av omsorgslønn.
Revidere serviceerklæringene slik at de stemmer overens med de tjenester kommunen til enhver tid kan tilby.	Det har vært tatt opp i prosjektgruppa vedr. IT, med fokus på kommunens hjemmesider. Kommunen abonnerer på nasjonal tjenestekatalog, og i den er det lagt opp til at serviceerklæringen er en del av tjenestebeskrivelse. Kommunen venter dermed på verktøy for å kunne ta den ut fra tjenestebeskrivelsen.
Beholde stabiliteten og den gode kunnskapen i enheten, samt at ansatte	På medarbeiderundersøkelsen i 2008 scoret enheten 4,7 på pkt. faglig og personlig utvikling. Enheten forsøker å sende alle på relevante og aktuelle kurs eller samlinger.

Forvaltningstjenester	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
får mulighet til fortsatt utvikling.	I 1. tertial har det vært kurs i IPLOS, Hjelp 24 (leverandør av trygghetsalarmtjenester) og demensomsorg. Har ansatt fast merkantil ressurs i enheten, og det har hatt positiv innvirkning på arbeidsflyten.

Sosialtjenester	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Samarbeid om opplæring av ansatte i NAV Ås.	Ansatte har gjennomgått omfattende opplæring i NAVs tjenesteområder og datasystemer. Arbeidet med kompetansekartlegging er igangsatt og opplæringsplan utarbeides innen 15.6.09
Utarbeide hensiktsmessige samarbeidsrutiner internt i NAV Ås og eksternt.	Arbeidet med å utarbeide prosess/rutiner er igangsatt i 1 tertial.
Bruk av nye virkemidler som kvalifiseringsprogrammet, arbeidsevnevurdering m.v.	Kvalifiseringsprogrammet er godt i gang. En har foretatt noen arbeidsevnevurderinger, men vil øke bruken av dette kartleggingsverktøyet.
Planlegge bygging av boliger for vanskeligstilte.	Egnete tomter er under vurdering. Adhock utvalg nedsatt av formannskapet jobber med saken, og deltar på ulike kurs og seminarer om temaet for å dra nytte av andre kommuners løsninger og erfaringer, samt gjøre seg kjent med de ulike finansieringsordningene.

Psykiske lidelser	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Videreutvikle psykiatritjenesten og kompetansen i takt med de utfordringer som kommer som følge av kortere behandlingstid i spesialisthelsetjenesten og krav fra sentrale myndigheter.	I 1. tertial er det gjennomført kurs og opplæring i forbindelse med nye brukere som kommer, bl.a to dages undervisning med Gaustad og Folloklinikken. Fokus på psykoseproblematikk. To av personale skal delta i opplæring i dobbeltdiagnose på Hankø i mai måned.
Utvide tjenesten med et botilbud med heldøgnsbemanning.	Første runde av utlysninger og ansettelser er gjennomført. Det nye personalet starter 1.8.09. Ny utlysning i august med oppstart ved årsskiftet. Til sammen utgjør økningen 4.75 % stilling.
Utvide ambulerende tjenester i takt med behovet.	Det ambuleres nå til 20 personer.
Legge forholdene til rette for økt brukermidvirkning.	Jevnlige møter med Mental helse Indre Follo. Det jobbes nå for å starte med brukerråd for brukere av Dagsentret i psykisk helse. Brukerundersøkelse er gjennomført pr 1.4.09. Resultatene av undersøkelsen presenteres på brukermøter på Dagsenter og i bolig. Faste husmøter hver 6 uke i Tunveien 1. Evalueringmøter avholdes jevnlig med den enkelte bruker.
Sørge for at de ulike tjenestene rundt brukeren samordnes og oppleves som helhetlige.	Det har tidligere vært avholdt faste samarbeidsmøter med samarbeidende instanser. Stoppet opp i forbindelse med åpning av NAV-kontor. Det er berammet nytt møte over sommeren. Har hatt flere samarbeidsmøter med Gaustad sykehus i forbindelse med forestående utskrivinger.

Tjenester for personer med funksjonshemninger	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Økt samarbeid innad i tjenesten og med aktuelle samarbeidspartnere for å utnytte ressursene på best mulig måte og utvide aktivitetstilbudet.	Faste ledermøter i miljøarbeidertjenesten hvor strategi drøftes og praktiske utfordringer løses. Markedsføring av Dagtilbudet i form av deltagelse på www.norskesanserom.no Dagtilbudet har via norske sanserom deltatt på ISAAC-konferansen Omvisning/kursing av personale fra ambulerende miljøtjeneste

Tjenester for personer med funksjonshemninger	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Rekruttere personell med rett kompetanse og yte konkurransedyktige arbeidsbetingelser.	Deltar i delprosjektet "Rekrutteringsstrategi i HS" med sluttdato 01.07.09. Regner med å konkretisere mange gode tiltak der! Planlagt ønsketurnus i Kajaveien med oppstart 8. juni 2009 2 nyopprettede stillinger i Kajaveien, er besatt. Tjenesten gir kontinuerlig tilbud/praksisplasser til elever, studenter og lærlinger
Beholde og utvikle fagkompetansen i forhold til målgruppen i tjenesten.	Kurs i bryterstyring og sansestimulering Vedr. brukermedvirkning: Husmøter avholdes jevnlig i Kajavn. og i Dr. Sørdringsvei, og felles brukerråd for tjenesten er opprettet. 6 ansatte i Solfallsveien og 1 ansatt i Kajaveien er påmeldt Nafo-seminar. Det er avholdt kurs i sostj.l. kap. 4 a med to ansatte fra tjenesten som kursholdere. Planlagt felles fagdag i miljøarbeidertjenesten i april med tema "folkeskikk og uskikk på arbeidsplassen". Deltakelse i delprosjektet "eldre og demens" i Temaplan for Helse og sosial Deltagelse i delprosjektet "Habilitering og rehabiliteringstilbud"
Videreutvikle og endre bruksområde i Solfallsveien til overgangsbolig /avlastning for unge personer.	Det er etablert tjenester til en ny person i målgruppen.
Utvikle individuelt tilpasset arbeid og øvrig dagtilbud (administreringen av fremtidige sysselsettingstiltak legges inn under Dagtilbudet).	Koordineringsarbeidet mtp. sysselsetting under/etter avsluttet videregående skole er i gang.

Voksenopplæring og flyktningtjenesten	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Effektivisere driften slik at strammere økonomiske rammer i minst mulig grad går utover brukerne.	Vurderer økt bruk av grupper i spesialundervisningen.
Satse på tverrfaglig samarbeid for brukere med sammensatte behov.	God dialog med boligene og forvaltningsenheten.
Mer fleksible og mindre kostnadskreivende opplæringsformer for norsk med samfunnskunnskap.	Har brukt skoleutviklingstid på kompetanseheving innen språkpermmetodikk
Bedre administrative rutiner ved å endre rutinene for innkreving av kursavgifter slik at inntektene øker, samt bedre saksbehandlingen når det gjelder søknader om norskopplæring.	Endring i innbetalingsrutiner har fungert etter planen. Saksbehandlingsreglene for opplæring i norsk og samfunnskunnskap medfører et stort merarbeid jfr. tidligere, men kompetanseheving innenfor digitalt saksbehandlingsverktøy har delvis kompensert for dette.

6 Fokusområde medarbeidere

Fokusområde medarbeidere omfatter utviklingen av kommunens organisasjon og medarbeidere. Kommunen har definert ett hovedmål under dette fokusområdet.

- Kommunen har kompetente medarbeidere og en hensiktsmessig organisasjon

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Resultatmål 2009		Rapport 1. tertial 2009
			Ønsket	Godt nok	
M1 Godt arbeidsmiljø	M1.1 Medarbeidertilfredshet	Medarbeiderundersøkelse ¹	4,5	4	Rapporteres i årsmeldingen
	M1.2 Sykefravær	Registrere	7 %	7,5 %	Rapporteres i årsmeldingen
M2 God ledelse	M2.1 Medarbeidertilfredshet med nærmeste leder	Medarbeiderundersøkelse	4,5	4	Rapporteres i årsmeldingen
M3 Kompetente medarbeidere	M3.1 Medarbeidertilfredshet med kompetanse og læringsmuligheter i jobben utvikling	Medarbeiderundersøkelse	4,5	4	Rapporteres i årsmeldingen
	M3.2 Andel fagstillinger som er besatt med rett formell kompetanse	Registrere			
		Andel styrere og pedagogiske ledere i barnehager med godkjent førskolelærerutdanning	100 %	80 %	75,5 %
		Andel årsverk i pleie og omsorg i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet	36 %	35 %	34 %
	Andel årsverk i pleie og omsorg i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning.	66 %	65 %	66 %	
M4 Organisering av arbeidet	M4.1 Medarbeidertilfredshet med organisering av oppgaver og arbeid	Medarbeiderundersøkelse	4,5	4	Rapporteres i årsmeldingen
	M4.2 Medarbeidertilfredshet med innhold i jobben	Medarbeiderundersøkelse	4,5	4	Rapporteres i årsmeldingen
M5 Lønns- og arbeidstidsordninger	M 5.1 Medarbeidertilfredshet med systemer og ordninger for lønns- og arbeidstidsordninger	Medarbeiderundersøkelse	4,5	4	Rapporteres i årsmeldingen

¹Medarbeiderundersøkelsen har en skala fra 1-6 der 6 er best

6.1 Godt arbeidsmiljø

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Følge opp resultatene fra medarbeiderundersøkelsen i 2008, avklare og iverksette tiltak	Ledere og ansatte har vurdert resultatene og utarbeidet tiltaksplaner. Verneombud/tillitsvalgte har vært involvert. Tiltaksplanene rapporteres til etatsjefene, og vil i løpet av april-mai bli drøftet i rådmannens ledergruppe. Samordnet oppsummering vil bli forelagt arbeidsmiljøutvalget (AMU) og Administrasjonsutvalget. Følgende tiltak er allerede gjennomført i 1. tertial: Frokostsamlinger med tema: <i>Hvordan gi nok og gode tilbakemeldinger.</i> Ny mal for medarbeidersamtale er utarbeidet
Arbeide systematisk i den enkelte enhet for å forebygge uhelse og fremme helse og iverksette tiltak for å redusere det arbeidsrelaterte sykefraværet.	Ledere har i mars gitt tilbakemelding om sykefraværsårsak og tiltak i 2008, samt tiltak som enheten har planer om å gjennomføre i 2009. I første tertial 2009 er automatiske epostvarslinger til ledere om ansattes sykefravær (6 uker, 12 uker, 9 mnd) iverksatt. Dette vil bidra til å sikre at ansatte blir fulgt opp i tråd med kommunens sykefraværstrutiner. Helsekontroller/-undersøkelser gjennomføres av Bedriftshelsetjenesten etter oppsatt årsplan godkjent av Arbeidsmiljøutvalget.
Gjennomføre tiltak som kan bidra til å fremme god helse og redusere sykefraværet i skole, barnehage og pleie og omsorg i tråd med arbeidet i Kvalitetskommuneprogrammet.	Lokale og sentral Helseplan er utarbeidet. Friskvernombud har sammen med leder ansvar for at disse gjennomføres. Prosjektmedarbeider ansatt i 50% og startet i sin funksjon 1. mars med hovedvekt på den sentrale Helseplan og bistand til Friskvernombudene.
Tilrettelegge for kvalifiseringsplasser (IA plasser) i samarbeid med NAV, der formålet er å tilby personer arbeidserfaring.	Det samarbeides og tilrettelegges direkte med enhetsledere for kvalifiseringsplasser. Avtalene gjøres mellom NAV og den enkelte enhet.

6.2 God ledelse

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Utrede behov og tiltak for å rekruttere og beholde kompetente ledere.	Se under 6.3. Arbeidet med dette avventes, jfr. 6.3.
Videreutvikle fellesskapskulturen i Lederforum, drive kontinuerlig lederutvikling og utvikle gode lederverktøy.	Gjennomført ett Lederforum hvor hensikt og ønsker med Lederforum ble drøftet. Planer for seminar i mai lagt hvor hovedtema er Kommunikasjon, kulturbygging og arbeid med tverretattlig samarbeid.
Sikre et godt samspill mellom politisk og administrativ ledelse.	Rådmann og ordfører har jevnlig møter. Kontaktmøter der rådmann og ordfører deltar i møter med enhetene er startet i helse- og sosial.

6.3 Kompetente medarbeidere

Tiltak i Handlingsprogram 2008-2011	Rapport 1.tertial 2009
Utrede behov og tiltak for å rekruttere og beholde kompetente arbeidstakere.	Prosjekt "Rekruttering og beholde arbeidstakere" er gang i Hele og sosial. Målet er å utvikle en strategi for å rekruttere nødvendige kvalifiserte medarbeidere og beholde de vi ønsker å ha i arbeid. Denne strategien vil forhåpentligvis inneholde mange elementer som kan overføres til alle sektorer. For å beholde arbeidstakere legger strategien vekt på kompetanseutvikling, lederskap og arbeidsmiljø. For å rekruttere nødvendig fagkompetanse vektlegges utdanning av minoritetsspråklige, påvirke ungdom og omdømmebygging. Det er utarbeidet stipendordning for sykepleieutdanning i Helse og sos. Etter samme prinsipper som i Oppvekst og kultur.
Profilere organisasjonen som en attraktiv arbeidsplass.	Inngår som en del av ovennevnte punkt.

Tiltak i Handlingsprogram 2008-2011	Rapport 1.tertial 2009
Utvikle og ta i bruk metoder og systemer for målrettet kompetanseutvikling jfr Hovedtariffavtalen 2008 – 2010.	Prosess iverksatt høsten 2008. Kompetansemodule er utviklet i Agresso lønn og personalsystem, og klargjort for registrering. Opplæring i innregistrering vil bli foretatt i slutten av april 2009. Fremdriftsplan er utarbeidet, og registrering er planlagt slutført innen 01.09.2009.
Prioritere lærlinger til helsefaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget.	Kommunen har per i dag 6 lærlinger. 4 førsteårslærlinger som startet høsten 2008: 2 helsefag og 2 barne- og ungdomsarbeiderfag. 2 andreårslærlinger som avlegger fagbrev våren 2009 i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

6.4 Organisering av arbeidet

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Sikre tverretattlig og tverrfaglig samarbeid for effektiv og rasjonell utnyttelse av ressursene til beste for innbyggere og brukere.	Samarbeid, løsning av komplekse oppgaver med handling som hovedmål, skal være sentralt i Lederforum fremover, blant annet med relevant case-jobbing
Arbeide videre med kulturutvikling i organisasjonen på alle nivå.	Kulturutvikling er sentralt i Lederforum, i oppfølging av medarbeiderundersøkelsen og i utviklingen av organisasjonen som en helsefremmende arbeidsplass.

6.5 Lønns- og arbeidstidsordninger

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Vurdere nye turnusordninger i pleie og omsorg og vurdere mulighetene for å tilby flere som ønsker det større stillingsstørrelser.	Prosjekter er i gang i pleie og omsorg. Ventes avsluttet med anbefalinger i juni Pilotprosjekt med ønsketurnus startes i Kajaveien.
Gjennomføre kompetansekartlegging, definere kompetansebehov slik at dette kan gi grunnlag for lønnsutvikling.	Fremdriftsplan er utarbeidet, ref. pkt. 6.3 og 6.6.

6.6 Effektive og anvendbare støttesystemer og verktøy

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Utarbeide plan for ansattes kompetanseutvikling på IKT området.	Påbegynt. Kartlegging av ansatte vi skje i løpe av 2. tertial. Fremdriftsplan er utarbeidet, ref. pkt. 6.3 og 6.5 ovenfor.
Innarbeide sikkerhetsrutiner i henhold til gjeldende retningslinjer fra Datatilsynet.	Påbegynt.
Tilby portalløsninger gjennom egen portal eller Miniside/Altinn, og gjennomført risikoanalyse av personvernet.	Ikke påbegynt
Være knyttet til Norsk helsenett.	Påbegynt
Etablere samarbeid med en eller flere av fastlegene om elektronisk samhandling med nasjonale standarder for meldingsutveksling.	Påbegynt
Legge til rette for at all dokumentasjon i helse- og omsorgstjenestene skjer i elektronisk journalsystem, basert på nasjonale standard for struktur, funksjonalitet og innhold.	Påbegynt

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Sørge for at IKT er en integrert del av skoleutviklingsprogrammet.	Ikke påbegynt
Ha en oppdatert IKT- plan for grunnopplæring som skal følges opp med faste rutiner for evaluering og rullering annet hvert år.	Ikke påbegynt
Legge til rette for at innbyggerne og næringsliv skal kunne benytte kommunens geodata på en enkelt måte.	Ikke påbegynt
Ta i bruk elektronisk byggesak.	Det er ikke utført arbeider i 1. tertial
Bruke og utvikle målkart og andre verktøy som grunnlag for effektivisering og kvalitetsforbedring (jfr kommunestyrets vedtak 16.12.08)	Formannskapet besluttet i februar å nedsette en politisk arbeidsgruppe for å avklare hvordan struktur og innhold på handlingsprogram og økonomiplan kan forbedres, samt hvordan kommunen kan få en bedre plan- og budsjettprosess i årsløpet. Utvikling av målkart vil være en del av dette arbeidet.

7 Fokusområde Økonomi

God økonomistyring og optimal utnyttelse av ressurser er en forutsetning i en presset økonomisk virkelighet. Fokusområdet økonomi skal sikre handlefrihet til å utvikle kommunen og sikre prioriterte tjenesteområder. Kommuneplanen har definert ett hovedmål under dette fokusområdet.

- Kommunens skal ha en økonomi som gir handlefrihet til å utvikle kommunen og som sikrer prioriterte tjenesteområder.

Hva vi må lykkes med. (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler. (Målemetoder)	Resultatmål 2009		Rapport 1. tertial 2009
			Ønsket	Godt nok	
Ø1 Tilfredsstillende netto driftsresultat	Ø1.1 Netto driftsresultat	KOSTRA- og regnskapsdata			
		Netto driftsresultat	0,5 %	0,5 %	Rapporteres i årsmelding.
Ø2 God økonomistyring	Ø2.1 Avvik i forhold til budsjett	Regnskapsdata			
		Enhetenes avvik i forhold til budsjett	0 %	1 %	0,6 %
	Etatenes avvik i forhold til budsjett	0 %	0,5 %	0,3 %	
	Ø2.2 Stabilitet i øk. rammer	Regnskapsdata			
	Reduksjon i enhetenes nettobudsjetter i løpet av året	0 %	2 %	Rapporteres i årsmelding.	
	Reduksjon i etatenes nettobudsjetter i løpet av året	0 %	1 %	Rapporteres i årsmelding.	
Ø3 Effektiv tjenesteproduksjon	Ø3.1 Netto driftsutgifter pr. innbygger (korrigert for utgiftsbehov)	KOSTRA- og regnskapsdata			
		Samlet netto driftsutgifter pr. innbygger			Rapporteres i årsmelding.
Ø4 God forvaltning av aktiva	Ø4.1 Vedlikeholds/rehabiliteringsmidler ifht. bygningsmasse, veganlegg m.m.	Regnskapstall			
		Økning av vedlikeholds- og rehabiliteringsmidler i løpet av de siste to årene	20 %	10 %	Rapporteres i årsmelding.
	Avkastning de fire siste årene i forhold til kommunens lånekostnad	2 %-poeng	1,75 %-poeng	0,2 %	

7.1 Tilfredsstillende netto driftsresultat

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Avdekke gjennom plan- og budsjettprosessen for 2010 om det er realistiske tiltak som kan forbedre den økonomiske balansen.	Rapporteres i årsmelding.

7.2 God økonomistyring

Avvik i forhold til budsjett	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Videreføre ordningen med å overføre mer- eller mindreforbruk på inntil 1 % av enhetens/avdelingens budsjett.	Det tas sikte på å overføre beløp også fra 2008 til 2009.
Videreutvikle månedssrapportering som et sentralt element for å holde de økonomiske rammer.	Som følge av vakant rådgiverstilling ved økonomiavdelingen knyttet til budsjett høst/vår 2009 har man ikke fått jobbet med videreutvikling av månedssrapporten. Arbeidet tas opp igjen i andre tertial.
Kommunens leasing-praksis gjennomgås (jfr kommunestyrets vedtak 16.12.08)	Arbeidet startes i 2.tertial.

Stabilitet i økonomiske rammer

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Hindre utgiftsøkning gjennom god budsjettering og rapportering.	Rapporteres i årsmelding.
Realistisk budsjettering av skatt og rammetilskudd.	Rapporteres i årsmelding.

7.3 Effektiv tjenesteproduksjon

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2011	Rapport 1.tertial 2009
Gjennomføre innsparingstiltak slik at netto driftsutgifter pr. innbygger korrigeret for ulike utgiftsbehov blir signifikant lavere enn for gjennomsnittet i Follo.	Rapporteres i årsmelding.

7.4 God forvaltning av aktiva

Vedlikeholds-/rehabiliteringsmidler ifht. bygningsmasse, veganlegg m.m.	
Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Fortsatt økning av vedlikeholds- og rehabiliteringsmidler.	Rapporteres i årsmelding.

Ø 4.2 Avkastning ifht lånekostnader

Tiltak i Handlingsprogram 2009-2012	Rapport 1.tertial 2009
Gjennomgang av finansstrategien første halvår 2009	Ås kommune fortsetter med nåværende plasseringer, jf f-sak 20/09.

Oppfølging av vedtak

Kommunestyret (K)

I kommunestyret i 1. tertial 2009 ble det satt opp 20 saker. 11 saker ble effektivert, 6 saker er under oppfølging, 2 saker er trukket og 1 sak er tilbakesendt til hovedutvalg teknikk og miljø. Det ble holdt 3 møter.

Definisjon på ”effektivert”: Saken er endelig vedtatt og administrasjonen har utført vedtaket.

K-sak nr.	Møtedato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
1/09	28.01.09	Gebyrregulativ etter Plan- og bygningslovens §109	Effektivert
2/09		Plan for forvaltningsrevisjon 2009-2011	Effektivert
3/09		Forskrift for vann og avløpsgebyrer – endring	Effektivert
4/09		Standard abonnementsvilkår for vann og avløp	Effektivert
5/09		Vardåsen antennemast	<i>Saken ble trukket fra sakskartet</i>
6/09		Søknad om fritak fra kommunale verv Stein Johannessen (FrP) – suppleringsvalg	Effektivert
7/09	04.03.09	Kontrollutvalget årsrapport for 2008	Effektivert
8/09		Etablering av kommunal oppreisningsordning	Vedtatt. Ny sak om vederlagsordning. Se HHS-sak 14/09, 29.04.09
9/09		Lokale forskrifter til serveringsloven og alkoholloven	Effektivert
10/09		R-233- Reguleringsplan for Breivoll	<i>Saken trukket fra sakskartet</i>
11/09		R-247- Reguleringsplan for Åslund	Effektivert
12/09		R- 132- Reguleringsplan for Fjellveien 6, 8 og 10	Saken sendes tilbake til HTM for høring av alternativ 1 og 2.
13/09		Søknad om fritak fra kommunale verv Hanna de Presno – suppleringsvalg	Effektivert
14/09		01.04.09	Overgrepsmottak
15/09		Alternative vann- og avløpsløsninger for bebyggelse mellom Korsegården og Holstadkulen	Vedtatt. Detaljplan er påbegynt.
16/09		Utvidet virkeområde iht forurensningsforskriftens bestemmelser om nedgravde oljetanker	Effektivert
17/09		R-250- Endret reguleringsplan for brannstasjonstomta, gnr. 55, bnr. 55 m.fl.	Vedtatt. Under oppfølging.
18/09		Leie av bygg i Myrveien 16	Vedtatt. Ny sak når vilkår for kjøp er klar.
19/09		Regjeringens tiltakspakke som følge av finanskrisen – prioritering av tiltak i Ås kommune	Vedtatt. Under gjennomføring.
20/09		Rehabiliteringsarbeider ved Ås ungdomsskole og Rustad skole	Under oppfølging.

Formannskapet (F)

I formannskapet i 1. tertial 2009 ble det satt opp 23 saker. 5 saker ble effektivert, 10 saker er videresendt for vedtak i kommunestyret, 4 saker er under oppfølging, 1 sak er behandlet to ganger og 3 saker er utsatt. Det ble holdt 8 møter.

Definisjon på "effektivert": Saken er endelig vedtatt og administrasjonen har utført vedtaket.

F-sak nr.	Møte-dato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
1/09	14.01.09	Høringsuttalelse av lovfesting av krisesentertilbudet	Effektivert.
2/09	28.01.09	Etablering av kommunal oppreisningsordning	Se K-sak 8/09, kommunestyret 04.03.2009.
3/09		Søknad om fritak fra kommunale verv – Stein S. Johannessen (FrP). Suppleringsvalg.	Se K-sak 6/09, kommunestyret 28.01.2009.
4/09	11.02.09	Regjeringens tiltakspakke som følge av finans-krisen – Prioritering av tiltak i Ås kommune	Se K-sak 19/09, kommunestyret 01.04.09.
5/09		Gjennomgang av finansstrategi	Utsatt til F-sak 9/09.
6/09		Tunveien 1 – Påbygg ungdomsboliger – Valg på tilbyder. (pkt. 2 overføring av midler)	Effektivert.
7/09		Suppleringsvalg til verv etter Carl Gunnar Fossdals (V) uttreden	Utsatt til F-sak 13/09.
8/09		Salg av Fjellveien	Utsatt til F-sak 10/09.
9/09	04.03.09	Gjennomgang av finansstrategi	Effektivert. Se også ny vurdering F-sak 20/09.
10/09		Salg av Fjellveien	Pkt. 1 under oppfølging (evt. makeskifte) Pkt. 2 under oppfølging (ad hocutvalg: Bygging av boliger for personer med nedsatt boevne).
11/09		Salg av kommunale boliger	Under oppfølging.
12/09		Alt. vann- og avløpsløsninger for bebyggelse mellom Korsegården og Holstadkullen	Se K-sak 15/09, kommunestyret 01.04.2009.
13/09		Suppleringsvalg til verv etter Carl Gunnar Fossdals (V) uttreden	Effektivert. Se også HOK-sak 6 og 8/09.
14/09		Søknad om fritak fra kommunale verv – Hanna de Presno (KrF) – Suppleringsvalg.	Se K-sak 13/09, 04.03.2009
15/09	18.03.09	Kommunedelplan for Vinterbro – vurdering av høringsuttalelser, anbefaling om videre arbeid	Under oppfølging.
16/09		Rehabiliteringsarbeider ved Ås ungdomsskole og Rustad skole	Se K-sak 20/09, kommunestyret 01.04.2009
17/09		Leie av bygg i Myrveien 16	Se F-sak 19/09 for tilleggsbehandling.
18/09	01.04.09	Overgrepsmottak	Se K-sak 14/09, kommunestyret 01.04.2009
19/09		Leie av bygg i Myrveien 16	Se K-sak18/09, kommunestyret 01.04.2009
20/09		Gjennomgang av finansstrategi – Ny behandling	Effektivert
21/09		Ås kommunes reglementer – Revidering 2009.	Sendt på høring til råd og utvalg, jf. HHS-sak 13/09, HOK-sak 9/09, HTM-sak 32/09, ADM-sak 3/09, ER-sak 8/09, FH-sak 5/09. Ny behandling i ADM 04.06.2009.
-	15.04.09	Drøftingsmøte uten politiske saker, dialog med KS Akershus og dialog med politiet.	Punkt under eventuelt om videovervåking av bygninger følges opp som sak til HTM, deretter F i mai/juni, jf. info fra rådmannen pkt. 2, 29.04.2009.
22/09	29.04.09	Årsmelding 2008	Behandles i kommunestyret 17.06.2009 (utsatt i ADM-sak 5/09)
23/09		Økte inntekter – Bruk av infoland	Se K-sak 23/09, kommunestyret 13.05.2009

Administrasjonsutvalget (ADM)

I administrasjonsutvalget i 1. tertial 2009 ble det satt opp 5 saker, 1 sak er effektivert, 1 sak er avvist og 3 saker ble utsatt. Det ble holdt 2 møter, 2 møter ble avlyst.

Definisjon på "effektivert": Saken er endelig vedtatt og administrasjonen har utført vedtaket.

ADM-sak nr.	Møte-dato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
1/09	15.01.09	Møteplan for administrasjonsutvalget 2009	Effektivert
2/09		Ansettelsessak/anke	Avvist
3/09	30.04.09	Ås kommunes reglementer – Revidering 2009	Utsatt
4/09		Revidering av permisjonsreglement	Utsatt
5/09		Årsmelding 2008	Utsatt

Hovedutvalgene

Hovedutvalg for teknikk og miljø (HTM)

I hovedutvalg for teknikk og miljø i 1. tertial 2009 ble det satt opp 45 saker.

9 saker ble effektivert, 18 saker er under oppfølging, 8 saker er oversendt kommunestyret og 1 sak er oversendt formannskapet, 5 saker er til behandling hos fylkesmannen, 1 sak er utsatt og 3 saker har vært til behandling flere ganger. Det ble holdt 4 møter.

Definisjon på "effektivert": Saken er endelig vedtatt og administrasjon har utført vedtaket.

HTM sak nr.	Møtedato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
		1. tertial	
01/09	15.01.2009	Gebyrregulativ etter plan- og bygningslovens § 109	Se K-sak 1/09, 28.01.2009
02/09		R-254 Endret reguleringsplan for sentrum nord, Åstorget	Offentlig ettersyn, under oppfølging
03/09		Gnr 26 bnr 18 Holtet, Nyveien 23, forespørsel om utvikling av eiendom	Effektivert
04/09		Gnr 111 bnr 90 Strandengveien 40, hengebrygge, søknad om tillatelse til tiltak	Effektivert
05/09		Gnr 54 bnr 4 Brekkeveien, utvidelse av eksisterende bro, pålegg om å etterkomme krav/tvangsmulkt	Under oppfølging
06/09		Gnr 73 bnr 44 Holstadveien 21, søknad om deling, klage på vedtak	Se HTM-sak 38/09, 30.04.2009
07/09	12.02.2009	Salg av kommunale boliger	Se F-sak 11/09, 04.03.2009
08/09		Alternative vann- og avløpsløsninger for bebyggelse mellom Korsegården og Holstadkulen	Se K-sak 15/09, 01.04.2009
09/09		R-132 Reguleringsplan for Fjellveien 6, 8 og 10	Se K-sak 12/09, 04.03.2009, og HTM-sak 33/09, 30.04.2009
10/09		R-247 Endret reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for Åslund	Se K-sak 11/09, 04.03.2009
11/09		R-233 Reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for Breivoll	Offentlig ettersyn, under oppfølging
12/09		Gnr 111 bnr 1 Forlengelse av gangvei langs Kjærnesveien	Se HTM-sak 36/09, 30.04.2009
13/09		Gnr 45 bnr 5 Vardåsen, antennemast og radiokiosk, klage	Sendt fylkesmannen
14/09		Gnr 16 bnr 13 Drøbakveien 202, søknad om deling, ny behandling	Se HTM-sak 35/09, 30.04.2009
15/09		Gnr 113 bnr 137 lleveien, nybygg, flermannsbolig, situasjonsplan/utomhusplan	Effektivert

HTM sak nr.	Møtedato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
16/09		Gnr 113 bnr 137 Illeveien, Hus A 6-mannsbolig	Effektuert
17/09		Gnr 113 bnr 137 Illeveien, Hus B 6-mannsbolig	Effektuert
18/09		Gnr 113 bnr 137 Illeveien, Hus C 8-mannsbolig	Effektuert
19/09		Gnr 114 bnr 16 Bølstadfeltet 13, oppføring av tilbygg, bruksendring til boligformål	Sak utsatt. Se HTM-sak 42/09, 30.04.2009
20/09	19.03.2009	Utvidet virkeområde iht forurensningsforskriftens bestemmelser om nedgravde oljetanker	Se K-sak 16/09, 01.04.2009
21/09		Nedre Bekkvei, endelig refusjonsbeløp	Effektuert
22/09		Vedtekt til plan- og bygningslovens § 66 a, fjernvarme	Offentlig ettersyn, under oppfølging
23/09		R-250 Endret reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for brannstasjonstomta, gnr 55 bnr 55 m. fl	Se K-sak 17/09, 01.04.2009
24/09		R-249 Reguleringsplan for gang- og sykkelvei ved Vinterbrokrysset	Under oppfølging
25/09		Hafslund nett AS, ny 132 kv kraftledning Dyrøløkke – Tegneby, konsesjonssøknad	Under oppfølging
26/09		Gnr 54 bnr 370 Moer gård, søknad om deling/grensejustering	Effektuert
27/09		Gnr 107 bnr 90 Slorhøgda 28, ny bolig, forslag til tvangsmulkt	Under oppfølging
28/09		Gnr 111 bnr 56/250 Kjærnesstranda 9-11, til-/ombygging/dispensasjon, bruksendring fritidsbolig til helårsbolig	Under oppfølging
29/09		Gnr 111 bnr 264 Nebbaveien 1, nybygg enebolig/bod	Effektuert?
30/09		Leie av bygg i Myrveien 16	Se K-sak 18/09, 01.04.2009
31/09	30.04.2009	Årsmelding 2008	Under oppfølging
32/09		Ås kommunes reglement, revidering 2009	Under oppfølging
33/09		R-132 Reguleringsplan for Fjellveien 6, 8 og 10, ny behandling i HTM	Se K-sak 24/09, 13.05.2009
34/09		R-257 Endret reguleringsplan med reguleringsbestemmelser for Ålerudmyra skytebane	Offentlig ettersyn, under oppfølging
35/09		Gnr 16 bnr 13 Drøbakveien 202, søknad om deling, ny behandling, klage på vedtak i sak 14/09	Sendt fylkesmannen
36/09		Gnr 111 bnr 1 forlengelse av gangvei langs Kjærnesveien, klage på vedtak i HTM sak 12/09	Sendt fylkesmannen
37/09		Gnr 108 bnr 77 Tofaret 8-10, nybygg, garasje for 10 biler	Sendt fylkesmannen
38/09		Gnr 73 bnr 44 Holstadveien 21, søknad om deling, klage på vedtak	Sendt fylkesmannen
39/09		Gnr 96 bnr 5 Kongeveien 121, oppføring av garasje	Under oppfølging
40/09		Gnr 107 bnr 467 Fålesloråsen 9, støyskjerm	Under oppfølging
41/09		Gnr 107 bnr 291 og 292 Fålesloråsen 1 og 3, støyskjerm	Under oppfølging
42/09		Gnr 114 bnr 16 Bølstadfeltet 13, oppføring av tilbygg, bruksendring	Under oppfølging
43/09		Gnr 19 bnr 2 Nyveien 37, Nordre Tokerud, jordplanering	Under oppfølging
44/09		R-256 Reguleringsplan for brannstasjon m.m. på Haug gård	Offentlig ettersyn, under oppfølging
45/09		Gnr 16 bnr 1 Haug Nordre, tilbygg, lokaler til brannstasjon, endring av rammetillatelse	Under oppfølging

Hovedutvalg for oppvekst- og kultur (HOK)

I hovedutvalg for oppvekst og kultur i 1.tertial 2009 ble det satt opp 12 saker, 7 saker ble effektuert, 2 saker er videresendt kommunestyret for endelig vedtak, 1 sak ble utsatt, 1 sak ble trukket og 1 sak er under oppfølging. Det ble holdt 3 møter og 1 møte ble avlyst.

Definisjon på "effektuert": Saken er endelig vedtatt og administrasjonen har utført vedtaket.

HOK-sak nr.	Møtedato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
	14.01.09	Møtet ble avlyst	
1/09	11.02.09	Oppfølging av vedtak – kommunestyret - handlingsprogrammet	Saken utgår og innlemmes i HOK-sak 4/09
2/09		Bibliotekets budsjett - forslag til bruk av ressurser	Effektuert
3/09		Forskrift om inntaksområder for skolene i Ås	Effektuert
4/09		Utredning og evaluering av ungdomspolitikken	Effektuert
5/09		17. mai 2009	Effektuert
6/09		Suppleringsvalg til verv etter Carl Gunnar Fossdals(V) uttreden	Utsatt, se HOK sak 8/09 i møte 18.03.09
7/09		Møteplan for hovedutvalg for oppvekst og kultur 2009	Effektuert
8/09	18.03.09	Suppleringsvalg til verv etter Carl Gunnar Fossdals uttreden	Effektuert
9/09	29.04.09	Ås kommunes reglement - revidering 2009	Videresendt, se kommunestyret for endelig vedtak.
10/09		Årsmelding 2008	Videresendt, se kommunestyret for endelig vedtak. (17.06.09)
11/09		Plan for kompetanseutvikling for grunnskolen 2009	Effektuert.
12/09		Ungdomsrådet – evaluering – videreføring	Under oppfølging. Høsten 2009

Hovedutvalg for helse og sosial (HHS)

I Hovedutvalg for helse og sosial i 1.tertial 2009 ble det satt opp 14 saker. 6 saker ble effektuert, 5 saker er videresendt for vedtak i formannskap eller kommunestyret, 1 sak er under oppfølging, 1 sak er under behandling og 1 sak er utsatt. Det ble holdt 4 møter.

Definisjon på "effektuert": Saken er endelig vedtatt og administrasjonen har utført vedtaket.

HS-sak nr.	Møte-dato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
1/09	14.01.09	Etablering av kommunal oppreisningsordning.	Se K-sak 8/09, kommunestyret 04.03.2009. Se også HHS-sak 14/09.
2/09		Turnover / rekruttering i helse- og sosialetaten 2008.	Effektuert
3/09		Møteplan for hovedutvalget i helse og sosial 2009.	Effektuert
4/09	11.02.09	Lokale forskrifter til serveringsloven og alkoholloven.	Se K-sak 9/09, kommunestyret 04.03.2009.
5/09		Salg av kommunale boliger.	F-sak 11/09, formannskapet 04.03.2009.
6/09		Prosjektplan for arbeidet med temaplan for helse og omsorg 2009-2015.	Effektuert

HS-sak nr.	Møte-dato	Sakens tittel (evt. forkortet)	Status for oppfølging
7/09	18.03.09	Budsjettregulering helse- og sosial, mars 2009.	Effektuert
8/09		Økonomisk støtte til sykepleier- og vernepleierutdanning.	Under oppfølging.
9/09		Prosjektplan rett kompetanse på rett plass.	Effektuert
10/09		Prosjektplan heltid deltid – frihet til å velge.	Effektuert
11/09		Overgrepsmottak	Se K-sak 14/09, kommunestyret 01.04.2009
12/09	29.04.09	Årsmelding 2008	Behandles i kommunestyret 17.06.2009
13/09		Ås kommunes reglementer – revidering 2009.	Utsatt
14/09		Utkast til sak om: Kommunal vederlagsordning – vedtekter og finansiering.	Under behandling. Ny behandling i HHS 03.06.2009.

Vedlegg 2

Planoversikt

I hht. handlingsprogram 2009 – 2012 skal 9 nye planer utarbeides og 7 planer rulleres i 2009. Av nye planer som skal utarbeides er 5 planer under arbeid og 4 plan er ikke igangsatt. Av de planene som skal rulleres er 2 planer under arbeid, 1 plan er vedtatt og 4 planer er ikke igangsatt.

NYE PLANER 2009	Politisk behandling	Rapport 1. tertial
Fokusområde samfunn		
Klima og energiplan	2009	Sendes på høring i mai
Næringspolitisk handlingsplan	2009	Inntil videre lagt på vent, jf orienteringen i F 11.02.09.
Kommunedelplan for UMB	2009	Inntil videre lagt på vent
Kommunedelplan for Vinterbro	2009	Mekling til høsten
Handlingsplan for bevaring av biologisk mangfold	2009	Utarbeides til høsten
Informasjonsstrategi	2009	Påbegynt
Fokusområde brukere		
Temaplan for helse- og omsorgstjenester 2009-2019	2009	Påbegynt
Plan som synliggjør kommunens kvalitetsmål og kriterier for hva som er en god barnehage og grunnsopplæring	2009	Ikke påbegynt
Fokusområde økonomi		
Fokusområde medarbeidere		
Plan for ansattes kompetanseutvikling på IKT	2009	Påbegynt

PLANER SOM SKAL RULLERES I 2009	Vedtatt	Rapport 1. tertial
Fokusområde samfunn		
Tiltaksplan for vedlikeholds- og rehabilitering av kommunale bygg		Arbeid pågår
Fokusområde brukere		
Kompetanseutviklingsplan 2005-2009 "Kunnskapsløftet"	2005	Rullert
Temaplan for psykisk helse	2008	Utarbeides/ vurderes til høsten
Fokusområde økonomi		
Finansstrategien	2004	Ikke påbegynt

Fokusområde medarbeidere		
Plan for drift og investering innenfor IT	2008	Utarbeides til høsten
Arbeidsgiverpolitisk plattform	2002	Ikke påbegynt
Livsfasepolitikk med hovedvekt på seniorpolitikk	2006	Arbeid pågår